

**незалежная
газета**

наша Ніва

П Е Р Ш А Я Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Заснаваная ў лістападзе 1906. Адноўленая ў траўні 1991. Выдавец: Прыватнае прадпрыемства «Суродзічы». Выходзіць штотыднёва, у серады

Беларускі гурт паедзе на Еўрабачанне ад Польшчы?

Старонка 2

«Вас прызналі нявольнікамі...»

Старонка 8

Калі ўсе ведаюць, што я гей

Старонка 9

У НУМАРЫ

Беларуская трагедыя

Беларусь трymае першое месца ў свеце па колькасці арыштаваных менеджэрў. Новы затрыманы: дырэктар ААТ «Забудова». Старонка 5.

Цэны на нерухомасць паплылі

Зніжэнне цэнаў прапановы складае 10–12% проці вясны 2008 году, а цэнаў продажу яшчэ больш, бо лічба продажаў упадаў ў 3–4 разы. Старонка 4.

Саміт Юшчанка-Лукашэнка: старт для Вышаградскай групы 2.0?

Момант удалы, сур'ёзнасць можна будзе ацаніць па вырашэнні застарэлай проблеме міждзяржаўнага дўгуту. Піша Дзяніс Мельянцоў. Старонка 5.

Атамныя войны між Літвой і Беларуссю

Старонка 6.

Ці трэба ратаваць рэжым?

Кажуць, «пакуль тоўсты сохне, дык худы здохне». Трыбуна палітыка — піша Лявон Барычэўскі. Старонка 12.

У войску з'явіцца шведскі стол

А вось пераходу да прафесійнай арміі не плануеца. Старонка 6.

Драматычная сітуацыя з беларускамоўным школьніцтвам

Доля школьнікаў, што навучаюцца па-беларуску, скарацілася на 2% за год. У першыя класы па-беларуску пайшло вучыцца толькі 16,7% школьнікаў. Старонка 7.

Бацька дзяржаўнасці

Антон Луцкевіч: калі б не ён і жменька ягоных паплечнікаў, Беларусь не стала б дзяржавай. Старонка 13.

Быў ЕГУ беларускі

Цяпер яго хочуць ператварыць у «рэгіянальны». Старонка 3.

Якія 100 мільярдаў, спадар Лукашэнка?

Беларусь прасіла ў Расіі пазычыць яшчэ \$3 мільярды — на пераход у разліках на расійскі рублі. Москва не дала.

Беларусь прасіла ў Расіі пазычыць яшчэ \$3 мільярды — на пераход у разліках на расійскі рублі. Москва не дала.

выплаты прыпадзе, такім чынам, на пасля 2013 году.

Чаму Расія не дае яшчэ адзін крэдyt? Папершае, Беларусь застаецца адной з нешматлікіх краінай Еўропы з негатyўным крэдитным рейтингам, і Москва бацьць рэзыкоўшысць гэтых укладанняў. Эрэшты, крэдты Масквы Беларусі раней дыктаваліся палітычнымі, а не эканамічнымі меркаваннямі, і тут уваходзіць факттар непрызнання Беларуссю Абхазіі і Асেціі і г.д. Немалаважна і тое, што эканамічна сітуацыя самой Расіі ахавае. Эканамічны рост спыніўся з падзеннем цэнаў на паліва, а золата-валютныя запасы зменшыліся ажно на \$200 млрд, ці то адну траціну, усяго за паўгоду.

Калі цяперашніе становішча на сусветным рынку затрымаецца яшчэ на год, Расія сама можа пайсці з працягнутай рукой.

Мікола
Бугай

«Мы нават не разглядаем» просьбу Беларусі аб выдзяленні крэдыта 100 млрд расійскіх рублёў (каля \$3 млрд) у амэн на пераход на разлікі ў рублях ва ўзаемным гандлі, заявіў 24 студзеня журнalistam на меснік міністра фінансаў РФ Дзмітрый Панкін.

«У іх былі ў лістах лічбы — 100 мільярдаў рублёў, мы гэта нават не разглядаем», — прывяло ягоныя слова агенцтва РІА «Новости».

На пачатку мінулага году Расія выдала Беларусі \$1,5 млрд у крэдyt. У канцы году — яшчэ адзін стабілізацыйны крэдyt, ужо \$2 мільярды. Першую траншчу яго Беларусь

атрымала ў лістападзе, другая мае прыйсці ў лютым, пры ўмове, што Беларусь падпіша мемарандум аб эканамічных прафэрэнцыях для Расіі на беларускім рынку, аформленых як «план сумесных дзеяній» двюх краін па пераадolenні наступстваў сусветнага фінансавага кризісу».

Цяпер ідзе ўзгледненне гэтага дакументу,

што мае быць падпісаны ці ў канцы студзеня

ці на пачатку лютага на сустрэчы высокага ўзроўню.

Дзяржаўны крэдyt выдаўлены Беларусі на 15 гадоў паводле стаўкі LIBOR (свядненне-сусветная стаўка) плюс 3% гадавых з адтэрмінавай выплаты асноўнага дўгуту на пішч гадоў. Гэта даволі нявыгадныя ўмовы, але, мусіць, мінскі ўрад вымушаны быў іх прыняць.

Мінулагодні крэдyt выдаваўся таксама на 15 гадоў пад стаўкі LIBOR, але плюс усяго толькі 0,75% гадавых. Асноўны цяжар

Беларускамоўны гурт паедзе на «Еўрабачанне» ад Польшчы?

Dali трапілі ў фінал польскага «Еўрафесту».

Віктар Рудэнка з гуртом Dali тройчы намагаліся трапіць на фестываль «Еўрабачанне» ад Беларусі. Але далей за паўфінал іх не пускалі. Яны граюць узорны ёўрапейскі поп-рок, да разумення якога кіраўнікі беларускага адбору ды журы, відаць, яшчэ не саспелі. Іх песні на англо-беларускамоўнай мяншанцы ім падаваліся то надта складанымі, то не хітовымі, то яшчэ што-небудзь. Дарэчы, менавіта Рудэнка напісаў песню «Шапыруем», якую сёлета ў фінале «Еўрафесту» спявалі яшчэ адны прадстаўнікі зусім іншай беларускай поп-музыки — гурт «Вечер у галаве».

Ідэя паехаць на «Еўрабачанне» Dali не кінулі ды падалі заяву на польскі адбор з нязменнай англо-беларускамоўнай поп-песенкай. Тут ім пашэніца болей — польскія музичныя крытыкі заўважылі іхні Every Day.

Яны трапілі ў тузін фіналістай з 120 ахвочых. У Польшчы гэты конкурс карыстаецца куды меншай папулярысцію. Хоць часам дзяячкоў скандаламі увага да яго прыцягваеца ўсеагульная. Як Польшча ўсту-

пала ў Еўрасаюз, на польскім адборы перамог гурт Ich troje з адпаведнай песні пра слушніцаў ёўрапейскага выбару. Дык потым высветлілася, што падчас фіналу SMS-галасы гледаў толькі за іх і прымалі.

Як і ў Беларусі, польскі адбор на «Еўрабачанне» паказваюць у жывым эфіры Першага дзяржаўнага тэлевізана.

Так што для Dali ужо вялікая прыемнасць выступіць ужывую на такую аўдыторыю. А калі яшчэ ўсе беларусы Польшчы прагаласуюць за іх, то ў нашага гурту ёсьць усе шанцы паехаць на «Еўрабачанне» ў Маскву ад Польшчы. Вядома ж, калі галасы будуть прыманы не за аднаго ўдзельніка.

Польскі адбор адбудзеца 14 лютага.

Цікава, што ва ўмоўным пакуль інтэрнэт-голосаванні «Далі» ідуць трэцімі.

Будзе сімвалічна, калі беларускамоўны гурт упершыню трапіць на «Еўрабачанне».

Паслушаць конкурсную песню Every Day гурту Dali можна на dali.muz.by.

Сяргей
Будкін

Падпісца можна праз Рэдакцыю і праз «Белпошту». Мы рэкамендую — праз Рэдакцыю

Мы рэкамендую і просім чытачоў падпісацца праз Рэдакцыю. Наша сістэма дастаўкі газеты за 3 гады даказала сваю надзеінасць. Усе тыя, каго такі спосаб атрымання газеты задавальняе, хай застаюцца вернымі такой падпісцы.

1. Яна нам выгаднейшая фінансава.
2. Мы зможам дастаўляць Вам газету хутчэй або з той жа хуткасцю, што «Белпошта».
3. Лічым важным захаваць сістэму самараспысюду дзейнай. Лішне тлумачыць, чаму.

Ціна падпіскі праз Рэдакцыю **10 000 руб. на месяц.**

Падпісныя індэксы ў каталогу «Белпошты»: для людзей — **63125**, для прадпрыемстваў — **631252**. Падпісца можна на кожнай пошце. Ціна гэтай падпіскі — 12 000 руб. на месяц.

ПАВЕДАМЛЕНИЕ																																																																			
<p>ІПУП "Сурасічы", УНП 190 786 828 МіД ААТ "Белівестбанк", вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764</p> <table border="1"> <tr> <td>Рахунак ат- рамантніка</td> <td>3012 206 280 014</td> <td>Асабіна/ рэкунка</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="4">Гародніна, він, він па бібліотеку, пісць.</td> </tr> <tr> <td>Від атамата</td> <td></td> <td>Даты</td> <td>Сумы</td> </tr> <tr> <td colspan="4">За газету "Наша Ніва".</td> </tr> <tr> <td colspan="4"></td> </tr> <tr> <td colspan="4"></td> </tr> <tr> <td colspan="4"></td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="text-align: right;">Агульны</td> </tr> </table> <p>ІПУП "Сурасічы", УНП 190 786 828 МіД ААТ "Белівестбанк", вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764</p> <table border="1"> <tr> <td>Рахунак ат- рамантніка</td> <td>3012 206 280 014</td> <td>Асабіна/ рэкунка</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="4">Гародніна, він, він па бібліотеку, пісць.</td> </tr> <tr> <td>Від атамата</td> <td></td> <td>Даты</td> <td>Сумы</td> </tr> <tr> <td colspan="4">За газету "Наша Ніва".</td> </tr> <tr> <td colspan="4"></td> </tr> <tr> <td colspan="4"></td> </tr> <tr> <td colspan="4"></td> </tr> <tr> <td colspan="4" style="text-align: right;">Агульны</td> </tr> </table>				Рахунак ат- рамантніка	3012 206 280 014	Асабіна/ рэкунка		Гародніна, він, він па бібліотеку, пісць.				Від атамата		Даты	Сумы	За газету "Наша Ніва".																Агульны				Рахунак ат- рамантніка	3012 206 280 014	Асабіна/ рэкунка		Гародніна, він, він па бібліотеку, пісць.				Від атамата		Даты	Сумы	За газету "Наша Ніва".																Агульны			
Рахунак ат- рамантніка	3012 206 280 014	Асабіна/ рэкунка																																																																	
Гародніна, він, він па бібліотеку, пісць.																																																																			
Від атамата		Даты	Сумы																																																																
За газету "Наша Ніва".																																																																			
Агульны																																																																			
Рахунак ат- рамантніка	3012 206 280 014	Асабіна/ рэкунка																																																																	
Гародніна, він, він па бібліотеку, пісць.																																																																			
Від атамата		Даты	Сумы																																																																
За газету "Наша Ніва".																																																																			
Агульны																																																																			
Kасір																																																																			
КВІТАНЦІЯ																																																																			
Kасір	М.П.																																																																		

Каб штотыдзень атрымліваць газету, дасытайце адresses і гроши за газету. Конт на месец — 10 тыс. рублёў.

1) Просім усіх ахвотных чытаць газету паведамляць у Рэдакцыю свае адresses і телефоны. Гэта можна зрабіць праз: тэлефон (017) 284-73-29, (029) 260-78-32, (029) 618-54-84, e-mail: dastauka@nn.by, паштовы адрес: 220050, г.Мінск, а/c 537.

2) Просім у бланку банкаўскага паведамлення ці паштовага пераказу даскладні і разборліва пазначыць адresses, у тым ліку паштовы індэкс і код пад'езду.

Тры гады «НН» можна было атрымліць толькі падпісайцца праз Рэдакцыю. І мы завіў традыцыю дзякаваць усім тым чытачам, якія перададзяць грошы на выдачу газеты.

Дзякую

Уладзіславу І. А.А. Настасці К.,
Мікалаю П., Васілю Р., М.Ж., Уладзі-
міру І., Валерью Б., Любові Л.,
Юрью Б., Юрью Б. С.С., А.Л., Галі-
не Г., з Віцебску.

Уладзіміру Ш., з Віцебскага раёну.
Ніне А., Міхailу Ш., з Кінешкага раёну.
А.А., Уладзіміру З., Я.С., Уладзімі-
ру К., з Пінскага раёну.

Барысу Л., Наталлі І., з Пухавіцкага ра-
ёну.

Ташціна М., Максіму Т., Алесяю Б.,
Анжаліцы К., Мікалаю Н., Лідзія А.,
Сяргею С., Алене А., Уладзіміру А.,
Аляксандру Р., з Баранавіцкага раёну.
Івану Л., з Вілейскага раёну.
В.Б., Валерью К., з Полацку.

Быў ЕГУ беларускім

А зараз можа быць ператвораны ў «рэгіянальны».

Еўрапейскі гуманітарны універсітэт з беларускай ВНУ на выніні мае шанцы пераўтварыцца ў рэгіянальны Усходнедуніверсітэт, на ўзор Цэнтральнаеўрапейскага, што дзеянічае ў Будапешце (СЕУ). Кіруніцтва сцвярджае, што на трансфармациі ЕГУ настойваюць замежныя партнёры навучальнай установы. Маўляй, існаванне беларускай ВНУ на мяжой — спрада не танная, і рэсурсы скончыліся.

Што вядома? Прынятае разшэне пра скасаванне факультэтаў. Найхутчэй, пачнуцца скарачэнні па навучальных дысцыплинах і спецыяльнасцях. Ходзіць чуткі, што сярод першых кандыдатаў на вылет — спецыяльнасці беларускіх. Хоць рэктар ЕГУ Анатоль Міхайлаў сцвярджае, што расшанне будзе залежаць ад касці праграм.

Паводле Міхайлаў, галоўная задача ЕГУ на найбліжэйшы перыяд — выйсці на самаакупнасць. Стаць «моцнай прыбайнай адукацыйнай структурай». Цягам пяцінаццахвільнай размовы рэктар паўтарыў гэты выяў як мантру роўна пяць разоў.

ЕГУ быў зачынены ў Беларусі ў 2004 годзе. Ад 2005 году ўніверсітэт дзеянічае з мяжой, у Літве. Напачатку моцную фінансавую падтрымку університету выніні дали Скандынаўская і Фонд Сораса.

Навучанне вядзеца па бакалаврскай і магістарскай ступенях, на вочнай і завочнай формах. Сярод спецыяльнасцяў, якія пропаноўвае ЕГУ: беларускі, паліталогічны, еўрапейскі, даследавані, міжнароднае права, філасофія, медыя, камунікацыя, турызм.

Каб праясніць сітуацыю, мы звязніліся да рэктара ВНУ акадэміка Анатоля Міхайлаў.

«Наша Ніва»: Што сёняня адбываецца ў ЕГУ? Насамрэч чакаючы рэвалюцыйныя рэформы?

Анатоль Міхайлаў: Будзе рэформа нашай адукацыйнай праграм, сістэмы кіравання, і я спадзяюся, што гэта пойдзе на карысць ЕГУ. Унутры ВНУ праходзіць інтэнсіўнае амбэркаванне ідэй з супрацоўнікамі. Быў заперджаны пяцігадовы план развіція ЕГУ, які трэба выконваць. Найбліжэйшым часам пройдзе паседжанне кіроўнай рады нашага ўніверсітэту, у склад якой уваходзяць знаныя навуковуць Еўропе і Амерыкі. Любая канструктывная працяпаваны будзе вітацца.

«НН»: Што ўключае ў сябе новы план стратэгічнага развіція ЕГУ?

АМ: Мы з'яўляемся структурай, якая павінна забяспечыць сваё якаснае існаванне. Нам трэба забяспечыць ресурсы для развіція ЕГУ. Урад Беларусі нам не дапамагае. Літоўскі ўрад робіць усё магчымае, але ён таксама не здолыў цалкам забяспечыць нашу існаванне. Нам трэба вызначыць стратэгію таго, як універсітэт пераўтворыцца ў моцную прывабную адукацыйную структуру, якая будзе дзеянічаць для карысці Беларусі, і Літвы. Гэта нялігкая справа.

«НН»: То бок на рэформе ўніверсітэту настойваючы замежныя партнёры?

АМ: У рэформе і трансфармациях няма нічога драматычнага і негатыўнага. Рэформаванне гэта нормальны пракцес.

Любая структура, якая хоча выжыць у гэтым свеце, павінна быць гатовай да больш і больш адекватных трансфармаций.

«НН»: Вы можаце назваць канкрэтныя крокі па рэфармаванні ЕГУ?

АМ: Найперш будзе дэмакратызаванне сістэма кіравання. Упершыню будзем выбіраць сенат ўніверсітэту. Мы спрабуем зрабіць нашы праграмы міждысцыплюнарнымі, бо іх занадта многа і яны вельмі адрознені. У нас існуюць праблемы наоконе якаснай рэализацыі гэтых праграм. Павінны быць знайдзены шляхі максімальная выкарыстанне тых ресурсаў, якія маюць ЕГУ існуне ў якасці літоўскага ўніверсітэту менш за чатыры гады — гэта міэрны тэрмін для таго, каб ўніверсітэт пераўтворыцца ў матгутную структуру. Непачатыя краі работы.

«НН»: Факультеты будуть скаваныя?

АМ: Усяго ва ўніверсітэце семнацца праграм. Я не могу называць ніводнай іншай ВНУ, дзе было бы нешта падобнае. Гэта ненармальна. Нам трэба ў большай ступені адпавядаць тым выкликам, з якімі мы сукупляемось ў нашай постстаталітарнай, постсавецкай рэальнасці. Мы збираемся рэструктурызавацца ў адпаведнасці з тымі існімы ўзорамі, якія прынятыя ў свеце. Мы збира-

емся зрабіць навучанне для бакалаўра і магістраў. Нам не патрабнага такая колькасць кіраўнікоў праграм, дэкану, якую маєм сёняня. ЕГУ вельмі маленькі камеры ўніверсітэта. Калі б вы сказаў, дзе нам браць ресурсы, то можна было бы стварыць яшчэ пяць факультэтў.

«НН»: Будуць скарачэнні спецыяльнасцей, людскіх кадраў?

АМ: Треба разумець, што фінансаванне ад замежных донараў не будзе вечным. Нам трэба самім становіцца на ногі, а не займацца прапашанітвам.

«НН»: Ці можна гаварыць пра тое, што з беларускага ўніверсітэту на выніні ЕГУ можа пераўтварыцца ў рэгіянал?

АМ: Калі наша ВНУ вырасце ў статусе, то гэта прынясе ўсім толькі карысць. ЕГУ застанеца беларускім ўніверсітэтом. Разам з тым, падобнае пераўтварэнне падысьці і статус Беларусі як палітычнага гульца ў гэтым рэгіоне, праясніць роляю і месца Беларусі. Дай Бог нам здзейсніць гэту задачу. Не бывае адукацыі і науки, абмежаванай нацыянальнымі межамі. Будзем аўтактычнымі: інтарэс да Беларусі ў свеце падае. Сёняня я раніцай слухаў Бі-бі-сі: там расказваюць пра Мугабэ, пра Білакі Усход. Свет жыве іншымі рэаліямі.

«НН»: Беларускамоўная адукацыя будзе скарочана?

АМ: Гэта будзе залежаць ад якасці праграм.

«НН»: Варыянт вяртання ЕГУ ў Беларусь на парадку дня не стаіць?

АМ: Гэта абсурд — вяртацца для таго, каб нас зішчылі.

**Змінёр
Панкавец**

КАМЕНТАР РЭДАКЦЫІ

Закладнікі «якаснага існавання»

Вялікая страта для беларусаў, калі донары ЕГУ сапраўды не працуяць на стварэнне ўмовы для вяртання ўстановы ў Беларусь, а навізываюць пераўтварэнне ўніверсітэту ў апіал ЕСУ.

Многае ў любым разе залежыць ад самога колектыву. Якая галоўная мета практэкту? «Якаснае існаванне» ці паследзіўнае станаўленне незалежнага беларускага ўніверсітэту — нават у мухах, у вузішым коле, пры «янякасным існаванні»? Што выбера ЕГУ?

У сухім астатку рыгорыкі пра «рэгіянальны ўніверсітэт» — старая як свет ідэя, калі беларусы «працаўвалі на дэмакратyzацыю Расіі». Чым айтартоца такія задумы, бліскуча апісу ў сваёй гісторыі беларускіх марыянаў а. Аляксандр Надсан — якому, дарэчы, нядайна быў нададзены тытул доктар ганоры каўза ЕГУ. Не на Усходнюю Еўропу ў выніку стане различные той расійскамоўны ўнівер. Бо Усходняя Еўропа паступова становіцца Цэнтральнай і не прымае расійскую мову як лінгва франка — а ЕГУ дагэтуль працуе пераважна па-расійску. На Расію перадусім будзе разлічаны. Так, еўрапеізмы Расіі — сапраўды вялікі вылік на практычнай падставе. Свет жыве іншымі рэаліямі.

«НН»: Беларускамоўная адукацыя будзе скарочана?

АМ: Гэта будзе залежаць ад якасці праграм.

«НН»: Варыянт вяртання ЕГУ ў Беларусь на парадку дня не стаіць?

АМ: Гэта абсурд — вяртацца для таго, каб нас зішчылі.

**Змінёр
Панкавец**

Трэба Рада? Будзе Рада

Пры Адміністрацыі презідэнта будзе створана Грамадская рада па правах чалавека. Яна будзе мець дарадчы харэктар. Акрамя лукашэнкаўскіх работнікаў, у яе мяркуюцца запрасіць прадстадуніка Беларускага Хельсинскага камітэту. «Пакуль персанальны склад рады да канца не сфармаваны, ён будзе апублікаваны пазней. Аднак я могу сказаць, што ў яго павінны ўваходзіць таксама прадстаўнікі палітычных партый, у тым ліку і апазыцыйных», — сказала Н. Пяткевіч. На думку аналітыкаў, гэта яшчэ адна мера з мэтай прадэмансістрація свету, якая ў Беларусі дэмакратызуе. У той жа час ідэалагічная вертыкаль, што пільнуе інтарэс аўтакрату, застаецца ўсясільной.

МБ

Шэйман — пасол па асаблівых даручэннях

ЗП

Цяпер Шэйман на задніх ролях.

Нарэшце праяснілася, што з быдым кіраўніком Рады Бяспекі Віктарам Шэйманам. Пасля звязнення з пасады ў ліпені пра Шэймана не было нічога чуваць. Адзіны раз ён засвяціўся перад фотакамерай падчас сустэрэны ў аэропорце «Мінск-2» венесуэльскага лідэра Уго Чавеса.

У сталіцы хадзіла мнóstva чутак пра далейшы лёс адміністрацыі чыноўніка. Некаторыя казалі пра хатні арышт, іншыя — пра ўцёкі Шэймана з краіны.

Як паведаміў «Народнай волі» прэс-сакратар Рады Бяспекі Вікенцій Ключнік, Шэйман працуе на пасадзе пасла па асобых даручэннях. Рабочы кабінет знаходзіцца ў Адміністрацыі презідэнта на Карла Маркса, 38.

Нагадаем, што Віктар Шэйман з'яўляецца падзарованым у зniкенні апанентаў улады. За гэта ён фігуруе ў спісах невызначных беларускіх чыноўнікаў у краіны Еўрасаюзу і ЗША. Пасады старшыні Рады Бяспекі пазбавіўся пасля выбуху ў Мінску на Дзень Рэспублікі. На адмысловай нарадзе пасля выбуху Лукашэнка заяўвіў Шэйману: «Вы вінаватаеся».

Сітуацыя няпростая, але стабільная

упэўніваюць Кабякоў і Зайчанка.

Напачатку быў адзначаны станоўчы рост эканомікі краіны за 2008 год. Рост ВУП склаў 10%. Адмоўныя паказчыкі былі толькі на двух пунктах — імпарт і салда.

«Натуральна, што рост эканомікі будзе замаруджаны ў суязе з сусветным крызісам. Цяпер мы ацэньваем глыбіню. Найперш прылічваем нават не ўласныя магчымасці, а магчымасці нашых партнёраў. Праблемы заключаюцца не толькі ў падзенні попыту на прадукцыю, але ў змяншэнні цэнаваў. З бытавога гледжання гэта добра, але не для тавараўтыворцаў. Цяпер мы будзем вымушаныя прадаваць прадукцыю ніжэй за сабекошт. Гэта пляшка хача є з пісхалічнай пункту гледжання», — сказаў віцэ-прем'ер.

У суязе з дэзвальвацыйшчынамі па-вялічыць цэнавыя падзелы на прадукцыю на 20% і больш.

Паводле Кабякова, прэзідыму ураду прыняў пастанову аб правядзенні праверак на цэнаўварэнні, хача ў краіне і быў абвешчаны паўгадавы мараторый на праверкі. Толькі ў Мінску было вынесена на кала 50 адміністрацыйных папярэджанняў. «Некамтрум трэба ўправіць масіг», — розкажаў віцэ-прем'ер.

Ацэнічна сярэдняя цана на газ для прамспажыўщоў у Беларусі складзе ў 2009 г. 175 даляраў. Пры гэтым сярэдняя ўваходная цана на мяжы Беларусі будзе 148 даляраў за тысячу кубаметраў.

Гэта даволі высокая, хоць і прадказальна лічба: сярэднегадавая цана для Украіны складзе 229 даляраў. Нагадаем, што летасць Украіна плаціла 178, а Бела-

русь — 126 (119—128) даляраў.

Кабякоў адмовіўся называць, якую канкрэтнашу цану Беларусь будзе плаціць у першым квартале гэтага года.

Міністр эканомікі Мікалай Зайчанка зазначыў, што інфляцыя стала больш хуткай. Інфляцыя ў студзені складзе арыентаванча 3,5%. Разам з тым, улады пакуль не пераглядаюць прагноз росту эканомікі на 11%, які быў запланаваны летасць.

Андрэй Кабякоў заявіў, што масавых звольненняў на прадпрыемствах не будзе.

Сярэдняя ўваходная цана на газ для Беларусі складзе 148 даляраў. Гэта найніжэйшы ў Еўропе.

дзе.

Хача пацвердзіў, што на шэрагу прадпрыемстваў ёсць праблемы з «нікопойнай занятасцю». Прам'ер-міністр Сідорскі займае ў этым пытанні жорсткую пазіцыю, і кіраўнік, якія зложыўся ў гэтым, могуць быць звольнены.

«Можа быць, мы пойдзем на шкоду прыбытку, але трэба падтрымліваць людзей», — гаворыць А.Кабякоў.

Таксама віцэ-прем'ер паспрабаваў зацікніць, што атрымаеца захаваць сённяшні курс рубля.

**Зміцер
Панкавец**

Ольга Дарашкевіч

Намеснік прэм'ер-міністра Андрэй Кабякоў.

За першыя 20 дзён году золатаўнотныя рэзервы Беларусі скораціліся на \$900 млн.

Я паведаміў першы намеснік старшыні Нацбанку Павел Калавур, з улікам атрыманых міжнародных кредитоў, «з пачатку студзеня ЗВР Беларусі скораціліся на \$100 млн».

Гэта прытым, што 14 студзеня Беларусь атрымала першы транш кредиту МВФ

памерам \$788 млн, атрыманыя сродкі залишыны ў склад золатаўнотных разерваў краіны. Значыць, реальная скорацэнне складае \$900 млн.

На 1 студзеня 2009 аб'ём ЗВР Беларусі складаў \$3 млрд 61 млн супраць \$4 млрд 182 млн на пачатак студзеня 2008, на глядзячы на атрыманне за год \$2,5 млрд кредиту ад Pacii.

Тусоўка ў Давосе

Ніколі раней за тых 38 гадоў, што палітычныя і бізнесовыя лідёры збіраюцца на швейцарскім лыжным курорце Давос, каб заводзіць контакты і абмяркоўваць актуальныя пытанні, перспектывы сусветнай гаспадаркі не здаваліся такім ахінутымі змрокам, ніколі ра-

ней не выклікала такіх сумневаў здольнасць капіталізму да самарэгуляцыі. Нікто не можа гарантаваць, што выдзяленне амерыканскім урадам астронамічнай сумы 3 трыліёны даляраў на стымулюванне эканамічнага росту дасць вынік.

Напярэдадні Давосу Міжна-

родны валютны фонд чарговы разніціў свой прагноз эканамічнага росту ў свесьце яшчэ на 1—1,5%. Чакаецца, што ВУП Германіі скарочыцца на рэкордную па паславаніні першыяд лічбу — 2%. Столікі сама страціць лакаматыў сусветнай гаспадаркі — амерыканская.

Расія трапіла ў стагнацыю, а Кітай запаволіў рост, што для яго, афіціяжаранага ўнутранымі праб-

лемамі, можа быць фатальна.

Пяцідзённая тусоўка ў Альпах зядраў 2500 удзельнікаў. Сёлета яна будзе спілекайшай. Менш будзе шыку, менш наваротаў — сесійная пакоі не будзе надушваша эксклюзіўнымі парфумамі, адмысловымі для кожнага залі.

Тым не менш, Давос не таны. Гадавая карпаратыўная сярэднестатыстычная плата, што дае права

паслаць дырэктара ў Давос, складае 42 500 швейцарскіх франкаў (\$36 768), плюс яшчэ 18 000 франкаў аплаты за ўздел у форуме. І гэта без уліку коштавага гатэлю і абедаў.

Сёлета ўпершыню на форум прыедзе прэм'ер-міністр Кітаю. Чакаюць ў Давосе і Уладзіміра Пушына. Будуть выступаць таксама Меркель, Braun і Аса.

МБ

Цэны на нерухомасць паплылі

Сярэдняя цана прапанавы аднапакаёўскім здзіліся да 1910 даляраў за кв.м., а трохпакаёў — да 1818 даляраў паводле рейтнігу сайту realt.by на 23 студзеня. Але гэта прапанова — цана продаўцаў упала яшчэ больш. Каб прадаць кватэру, людзі робяць гіганцкія зniжki. Гэта ўпльыв крызісу — амаль усе беларускія банкі спынілі выдачу кредитоў на набыццё і будаўніцтва жытла, а тыя, што па-ранейшаму выдаюць кредиты, — абмежавалі сумы і ўзялі працэнты.

Імаверна, гэта яшчэ не мяжава ўзнікнення цэнаваў, бо на паралельных рынках, напрыклад, у Кіеве, цэнавыя ўпали на 50—80%.

Гэтак што людзі з грашымі могуць выкарыстаць крызіс для выгадных гештфтаў.

Мікола Бугай

Зніжэнне цэнаваў прапанавы складае 10—12% проці вясны 2008 году, а цэнавы працэнт яшчэ больш, бо лічба ўгод даўша ўпала ў 3—4 разы.

Разборкі на Малінаўцы

Калі сотні прадпрымальнікаў сабраліся на стыхиіны мітынг із адміністрацыі «Цэнтральная аўтамабільная рынаку», што знаходзіцца ў Малінаўцы. Індывідуальныя прадпрымальнікі абурчаны студзенскім падвышэннем арэнднай аплаты на 50%.

Эстонія плануе перайсці за год на ёўра

Краіна мае намер

СЦІСЛА

падрыхтавацца да ўваходжання ў зону ёўра да 2010 году. На сёня ёўра ўведзе ў 16 краінах Еўрасаюзу. Апошні 1 студзеня 2009 году да зоны ёўра далучылася Славакія. Права на землю ўвеські адзінную еўрапейскую валюту ў найбліжэйшыя три гады зяяўлят Польшча, Латвія і Румынія.

Балгарыя раздумвае над перазапуском АЭС

Парламент Балгарыі

прагаласаваў за запуск двух рэактараў на АЭС у Казладу, спыненых на патрабаванне ЕС. Да расійскіх рэактараў тыпу ВВЭР-440 не адпавядаюць еўрапейскім нормам бяспекі. Вярнуцца іх у працу хочуць пад упрыгожэннем шоку, выкліканага спыненнем паставак расійскага газу. Балгарыя была заключыла сепаратную ламову аб пастаўках газу з Расіі. Гэта не ўратавала яе: яна найбліжы панірпела ад перакрыцця вентыляціі.

МБ;
БелаПАН, mfront.net

Саміт Юшчанка-Лукашэнка: старт для Вышаградской группы 2.0?

Момант удалы, сур'ёзнасць можна будзе ацаніць па вырашэнні застэрэлай праблемы міждзяржаяунага доўту.

Піша **Дзяніс Мельянцоў**.

20 студзеня адбылася двухбаковая сустрэча прэзідэнта Беларусі і Украіны, якая планавалася яшчэ з 2007 году, але кожны раз адкладалася з розных прычынай. Нягледзічы на тое, што падчас гэтых сустрэч не ўдалося вырашыць усіх праблемаў беларуска-украінскіх адносінай, яна па праве можа лічыцца лёсавызначальнай для ўсей Усходняй Еўропы.

Візіт Аляксандра Лукашэнкі ў Чарнігаву стаў прарыўным не ў сансе дасягнутых пагадненняў, але ў сансе глыбокага сімвалізму і выразнасці «паслаці», у прыватнасці, Крамлю.

Па-першае, гэты візіт рыхтаваўся два гады, і кожны раз яму заміналі розныя чыннікі, галоўным з якіх быў пат у вырашэнні праблемы украінскага дадзенага, прац якую немагчымы было канчатково закрыць пытанне юкраінска-беларускіх мяжы. Аналітыкі падкрэслівалі, што візіт можа адбыцца толькі тады, калі будзе знойдзена раешненне праблемы дадзенага, або калі ў бакоў з'явіцца палітычная воля заплющыць вочы на гэтася пытанне дзеля вырашэння стратэгічных праблемаў. Таму

гэтая сустрэча гаворыць пра з'яўление супольных праблем, якія канчатуюць больш за стомільёны доўту.

Па-другое, сустрэча Юшчанкі і Лукашэнкі адбылася не ў адной са сталіц, а ў Чарнігаве, які размешчаны паміж Мінском і Кіевам.

Па-трэціе, сустрэча прайшла менавіта 20 студзеня, у дзень інвітатаўства новага прэзідэнта ЗША. Такім чынам, змена адміністрацыйнай сімвалізіі і перамены ў рэгіянальной палітыцы ва Усходняй Еўропе.

Па-четвёртае, візіт адбыўся практична адразу пасля завяршэння расійска-украінскай газавай вайны, што падкрэслівае ягоную тэматыку і значнасць не толькі для Украіны і Беларусі.

Афіцыйная сустрэча двух лідэраў у Чарнігаве сталася завяршэннем даволі практычнага перыяду ў беларуска-украінскіх адносінах, які распачаўся пасля «Памаранчавай рэвалюцыі» і харктарызаваўся інтэсіфікацыяй гандлю пры агульнім нізкім узроўні палітычных контактаў. На прасторы СНД Украіна і Беларусь займалі

супрацьлеглья палітычныя пазіцыі, аднак на сёння супольныя выклікі прымушаюць Мінск і Кіев шукаць шляхі каардынацыі свайго палітыкі.

Сустрэча мела вынікам падпісанне цэлага пакету другасных дакументаў.

Значнасць падпісаных дакументаў не патрабавала сустрэчы на найвышэйшым узроўні, тым больш што ані пытанне дадзенага, ані пытанне мяжы вырашана не было.

Сустрэча кіраўнікоў дзяржаваў была важнай сама па сабе, а не ад падпісаных пагадненняў.

Яна дала магчымасць прызначыненых дзвіярах абмеркаваць тэя пытанні, якія пакуль што рана выносиць на паперу, сирод якіх каардынацыя ў межах ініцыятывы «Усходняе партнёрства» ЕС, Балта-Чарнаморскі транспартны калідор і нафтаправод «Адэса-Броды».

Факт і змест сустрэчы Юшчанкі і Лукашэнкі ў Чарнігаве дазваляюць зрабіць шэраг высноваў, датычных развіція ўсіго рэгіёну.

1. Беларусь паслядоўна праводзіць палітыку выхаду з міжнароднай ізаляцыі, у тым ліку і праз спробу прыняць узелдзь на пабудову рэгіянальнага інтэграцыйнага блоку, што падымаецца ў яе значнасць як для Расіі, гэтак і для Захаду. Момант для гэтага выбраны ўдала: і агульная міжнародная сітуацыя, і сусветны эканамічны крызіс пашыраюць магчымасці для перафарматавання адносінаў у рэгіёне Усходняй Еўропы.

Пры гэтым Аляксандар Лукашэнка дзеяйчайша такім чынам, што прадэмпранстваў сваю надзеянасць і дамовазадатнасць як у адносінах з Расіяй, гэтак і ў адносінах з Захадам і Украінай.

2. Палітычнае збліжэнне з Украінай з'яўляецца часткай нармалізацыі адносінаў з Захадам. Пры гэтым Украіна будзе адыгрываць ролю пасярэдніка ў дыялогу паміж Беларуссю з аднаго боку і ЕС і ЗША – з іншага.

3. Наладжванне кантактаў з Украінай свядомыя пра спробы знайсці альтэрнатыўную ЕС і Расіі апору ў рэгіёне. Пры гэтым сур'ёзнасць намераў усталяваць дойгатэрміновыя

палітычныя адносіны з Украінай будучы вымірацца аператыўнасцю вырашэння галоўнага пытання беларуска-украінскіх дачыненняў – пра дзяржаўныя дадзеныя.

4. Распачынаеща праца ў кірунку каардынаційнай транзітнай палітыкі Беларусі і Украіны, што ў перспектыве можа стаць магутным інструментам пільну вану на палітыку Крамлю ў рэгіёне.

Пачатак аблеркавання супольных дзеяній што да ўзелду ва Усходнім партнёрстве ЕС і каардынаційнага падыходу Кіева і Мінску ў стасунках з Еўрапейскімі стацункамі з Еўрапейскімі сістэмамі

нараджэння ў Усходній Еўропе другога выдання Вышаградской группы, метай якой, нагадаю, была каардынація ўступлення ў Еўрапейскі саюз. Супольная палітыка Украіны і Беларусі што да ЕС падымає бізантійскую вагу абедзвою краін у вачах ЕС, а таксама паспрыяла б нармалізацыі стасункаў Беларусі з Брюсселем з перспектывай перагляду стаўлення беларускіх уладаў да інтэграціі краіны ў Еўрасаюз. Аднак, дзяля таго, каб «Вышаград 2.0» сапраўды пайсці, Беларусь мусіць выкананыць папярэднюю працу па лібералізацыі ўласнай эканомікі і палітычнай сістэмы.

Беларуская трагедыя

Затрыманы гендырэктар ААТ «Забудова» Міхаіл Васіленка (на фота). Беларусь надзеяна трываме першае месца па колькасці арыштаваных менеджэрў.

Міхаіла Васіленку падазраюць у атрыманні хабару 5000 дадзяўраў. Пра арышт паведаміў намеснік генпрокурора Беларусі Віктар Конан.

ААТ «Забудова» размешчана ў пасёлку Чысьць Маладзечанскага раёну Мінскай вобласці. Гэта

гіганцкае прадпрыемства: на базе вытворчага комплексу ААТ «Забудова» дзеяйчыае домабудаўнічы камбінат, у склад якога ўваходзіць пяць прадпрыемстваў – завод будаўнічых канструкцый, дрэваапрацоўчы завод, заводы дахоўкі, сухіх сумесей і будматэрыялаў.

Зарплаты топ-менеджэрў аналогічных кампаній у Еўропе складаюць дзесяцік і сотні тысяч дадзяўраў, ба такая пасада патрабуе выключнай кваліфікацыі, інтэлекту і менеджэрскіх здольнасцяў. А ў нас – маюць смешныя заробкі, спакушаюцца грашымі і даюць працы агентам і следчым.

Заганне кола. Людзі, чый розум мог бы карміць тысячи, кормяцца са шконкі з грошы падаткаплатнікаў.

Мікола Бугай

Лукашэнка: Не дай Бог, выявім дысертацыю, дзе пакладзены апісальны прынцып

«Няхай дактароў навук будуць дзесяцік, але толькі пры ўмове, што яны павінны паклакі на стол тое, але з'яўтра возьмутца работнікі вытворчасці».

Доктарская дысертацыя – гэта адкрыцці. Іншага падыходу быць не павінна. І не дай Бог, мы выдадзім ходу адну дысертацыю, дзе пакладзены апісальны прынцып. Такія навукоўцы са ступенемі нам не патробны», – заявіў А.Лукашэнка на сустрэчы з наўкуцьцямі.

Даляр дасягнуў 2700 рублёў

Паводле курсаў Нацбанку на аўторак, 27 студзеня, курс амерыканскага дадзяўра ўстаноўлены ў памеры 2700 рублёў, ёура – 3495, расійскага рубля – 82. Попыт на валюту на БВФБ па-ранейшаму стала перавышае прапанову.

Ушацкас рэкамендую зблізіць Беларусь з ЕС

26 студзеня ў Брюсселе на

сустрэчы з кіраўніком єўрапейскай дыпламатыі Хаўерам Саланам міністр замежных спраў Літвы Вігайдас Ушацкас аблекаваў перспектывы адносінаў ЕС і Беларусі. Ушацкас паніфармаваў пра свой візіт у Мінск. Ён выказаўся за стварэнне магчымасці для збліжэння Беларусі з ЕС, што можа быць дасягнута з дапамогай палітыкі Усходняе партнёрства. Паводле Ушацкаса, збліжэнне паспрыяла б развіцію адкрыцага грамадства, умацаванню павагі да прынцыпаў демакратыі, вяршэнства закону, а таксама пераходу Беларусі да свабоднага рынку.

Няўрадавым арганізацыям дазволілі, а БХД – не

Асамблея няўрадавых арганізацый пройдзе 6–7 сакавіка ў Мінскім міжнародным адукацийным цэнтры (ІВВ). 23 студзеня быў атрыманы становішчы адказ на правядзенне мерапрыемства.

Цікава, што ў той самы дзень цэнтр ІВВ адмовіў арганізаціі па стварэнні партыі Беларускай Хрысціянскай Дэмакратыі ў прадстаўленні памяшканія для правядзення Устаноўчага з'езду

Галоўны ідэолаг Брэсту сустрэўся з праваабаронцам

У Брэсце з ініцыятывы кіраўніка ідэалагічнага аддзелу аблвыканкаму Аляксандру Рагачуку адбылася яго сустрэча з праваабаронцам Уладзімірам Вялічкінам. «Ідэолаг распітваўся, і можам мы супрацоўнічаць з уладай у пытаннях культуры, вesci дыялог пра праблемы ў грамадскім жыцці, выхаванні моладзі», – кажа Вялічкін.

У Гродне і Лідзе началася эпідэмія грыпу

Да гэтых гародоў можа даць пасаду Навагрудак. У вобласці на караніні зачыніліся дзесяць школ.

У Гродне навучальныя працэсы спынілі дзесяць школы і адна гімназія. Эпідэмія грыпу аўжылена таксама ў Лідзе. Рост захворванняў зафіксаваны ў Навагрудку. Пераважная большасць хворых – непаўнолетнія. Усяго ў Гродзенскай вобласці на караніні зачыніліся 10 школ.

МВ, ЗП; радыё «Свабода», БелаПАН, БЕЛТА

У беларускім войску з'явіцца шведскі стол

А вось скарачэння
тэрміновай службы пакуль
не плануеца.
Як і пераходу
да прафесійнага войска.

«Ніводная кантрактная армія ішчэ не спрайлася ні з адной вайной. Заўсёды ў бітвах перамагаў народ, які прыходзіў з запасу», — заявіў прадстаўнік Генштабу Мінабароны палкоўнік Андрей Мурашоў у часе online-канферэнцыі на сایце БЕЛТА. З яго словаў, пераход цалкам на кантрактную службу немэтазгодны і эканомічна не выгадны.

Не плануеца і скарачэння тэрміновай службы. Сёня ў беларускім войску служаць 18, 12 і 6 месецяў.

Альтэрнатыўная служба будзе. Адпаведны праект распрацаваны Міністэрствам працы і сацыяль-

Мальцаў адмяніў
адказнесь камандзіраў за
злачынства падначаленых.
Дзякуючы гэтаму перасталі
ўтойвацца факты
злачынстваў, у тым ліку і
дзедаўшчыны.

най абароны, але пакуль не прыняты парламентам. Але закон гэты будзе па-за кампетэнцыяй Мінабароны, бо алтарнатыўная служба па визначэнні не з'яўляецца вайной.

«Дзедаўшчыну» ў войску, лічану чыноўнікі, вынішчылі загадам міністра абароны. Некалькі гадоў таму Леанід Мальцаў паднёс загад, які мусіў вырашыць пытанне дысыпіліні ў войску. Ён праудгледжваў скасаванне адказніц камандзіраў за злачынства падначаленых. Дзякуючы гэтому камандзіры перасталі үтойваць факты злачынстваў, дзедыненых падначаленых, у тым ліку і выпадкі парушэння статутных узаемаадносін паміж войскоўцамі. У выніку, падкесліў В. Раменчык, можна казаць пра выкараненне

такой з'явы, як дзедаўшчына.

Прадстаўнік Мінабароны заўпініваюць, што беларускія салдаты харчуюцца не горш за настаўскіх — у іх рацыён уваходзяць мяса садавіны, гародніна, багатыя на хободныя вітаміны. А ў гэтым годзе будзе злайдзены эксперимент, у часе якога нашых вайсковіц іх будзе корміць паводле сістэмы «шведскі стол» — гэта калі чалавек сам можа выбіраць, што і колкі иму есці.

Палкоўнік Мурашоў распісаў справы ўвойску ў найлепшым свяtle: акурат напярэдадні прызыў. З 15 па 31 студзень ў войску на кіруючу каля 10 тысяч малых людзей. Урачыстая прыслыга ва Узброенных сілах адбудзеца 7 лютага.

**Сямён
Печанко**

Ясна, «пераход эканамічна не выгадны». Нічога таннейшага за рабоў, якіх пад прымусам у армію загналі, не знайдзеш.

Алесь

Садавіна і гародніна ў маёй частцы — гэта лыжка мяшанкі з пяцінных салёных гуркоў і памідораў, дзе, праўда, было багата цыбулі. На тым вітаміны сканчаюцца. Мяса нам не давалі праз месяцы. Давалі варана сала, кансервы рыбныя, ад якіх выпікала нутро. Раз-два на тыдзень давалі вараную рыбу (нечышчаную, з усімі кішкамі). Калі—нікадлі ў пюре прасочваліся масныя павуцінкі тушонкі. Сама бядя — што з меню практычна вынішчаныя зяленіна і малочныя прадукты.

Садавіна — кампоцік з сушаных аблыкаў — часам з'яўляўся. 90% меню — крупы і пюре на вадзе. Творогу, сыру, садавіны ў маёй частцы я не бачыў. А шведскі стол — гэта гучыць горда!

Багата хлусні...

Прафесійная армія — тая, якая добра ведае сваю справу. Прызыў тут ні пры чым. Малая краіна можа абраніці сябе толькі ў выгадку, калі мае вялікія добра падрыхтаваны рэзерв. Сержанты і афіцэры і так павінны служыць па контракце. А кожны зদаровы грамадзянін павінен праходзіць службу па прызыве. Калі нам увогуле армія патрэбная, гэта прызыўная армія на фінскі, ізраільскі і швейцарскі ўзор.

Нацыяналіст

Ага, абязяцце: на абед — шведскі стол, па абедзе — шведская сцяна, а ўночы — шведская сям'я. :)

Швед

Шведскі стол з ежай войска РБ — гэта здзеклівы выклік усім шведскім сталам свету.

Шыр

Атамныя вони між Літвой і Беларуссю?

Літоўскія дыпламаты не разумеюць, чаму Беларусь дагэтуль афіцыйна не пайнфармавала пра будоўлю АЭС. Літоўскія грамадзяне ў шоку ад ідэі ахаладжэння рэактараў вадою з Вяллі.

Вестка пра будоўніцтва атамнай электрастанцыі выклікала шум не толькі ў беларускім грамадстве, але і сярод літоўцаў. На гэту ёсьць падставы: астравецкая пляцоўка размяшчаецца ўсяго за 20 км ад міжы і за 50 км ад Вільні. А рэактар пабудуюць на рацэ Вяллі, якай працякае праз галоўныя гарады — сталіцу, Коўну і Клайпеду.

Нягледзячы на то, што віц-прем'ер Беларусі Уладзімір Сімашка ўжо пашverдзіў выбар астравецкай пляцоўкі для АЭС, Літва дагэтуль не атрымала афіцыйнай з'явы пра праект будоўніцтва і працягвае яе чакаць. У адзорненіе ад беларускага ўраду, літоўскае кіраўніцтва, будучы не цалкам упэўненым у будоўніцтве двух рэактараў

ля Ігналінскай электрастанцыі, ужо разаслала сваім суседзям інфармацыю з мэтай атрыманіць інфармацію і каментары.

Пасол Літвы ў Беларусі Эмдінас Багданас пасля сустэрэны з прэзідэнтам Валдасам Адамкусам пацвердзіў, што афіцыйнай інфармацыі пра будоўніцтва АЭС няма: «Мы валодаем інфармацыяй са СМИ пра то, што прынятае рашэнне будаваць атамную электрастанцыю ў Беларусі, аднак у гэтым краіне рашэнне пра будоўніцтва прымаюцца тады, калі прэзідэнт падпісвае дакрэт. На дадзены момант такога дэкрэту няма».

Тое ж сцвярджае прадстаўнік Міністэрства навакольнага асяроддзя Віталій

Аўгліс: «Афіцыйнай інфармацыі мы не маєм, аднак Міністэрства прыродных рэсурсаў Беларусі ўлетку інфармавала міністра пра вядзенне наўкуковых даследаваній мячымай пляцоўкі для будоўлі электрастанцыі». Прэм'ер-міністр Адрус Кубілюс, як вядома, засумніваўся ў працягападобнасці планаў Беларусі, Польшчы, Эстоніі і Расіі будаваць атамныя станцыі недалёка ад Літвы, называўшы іх «блефам».

Тым часам шараговыя грамадзяніне незадаволенія тэхнікай адмоўчання ўраду ў час, калі выпраешчаны пытанне пра з'яўленне АЭС фактычна ли самай Вільні:

— «А чаго маўчиць наш урад? Грыбайскайтэ (еўракамісар на фінансах — С.М.) сядзіць у Брюкселе і нічога не бачыць? Насамрэч гэта міжнародны скандал, наўпрост датычны Еўрасоюзу. Дык чаму такая сімуляцыя, такая ціпшыня?»

— «Мы ім рок-фестываль «be2gether» ля мяжы, а яны нам атамную станцыю таксама на мяжы»

— «Улада замест павышэння падаткаў мусіць найхутчай дзейнічаць. Павінна ўмішчаць НАТО, а нам трэба прыпыніць усялякое супрацоўніцтва з беларусамі. Будзе вельмі цікава паглядзець, як адразу

літоўская дзяржава, — мусіць, ніяк».

Літоўцы трапятліва ставяцца да беларускай атамнай задумы не толькі з меркаванняў экалагічнай бяспекі, але і праз асаблівасць стаўлення да астравецкіх земляў, якія лічаны са срэдзі старых атамных месецін Літвы. Сёня на гэтым тэрыторыі месеціца гервяцкі край — адна з самых буйных высіц пражывання этнічных літоўцаў за межамі Літоўскай Рэспублікі.

Жыхары Гервятаў з трывогай ставяцца да будоўлі АЭС, бо гэта выклікае страх за дзіцяці і здароўе. Пры гэтым і ў іх узімае лагічнае пытанне, чаму ў Літве ніхто не супярэчыў таму, што беларусы збираюцца скарыстоўваць воду Вяллі для ахаладжэння атамных рэактараў.

Беларусы, у сваю чаргу, прад'яўляюць літоўцам прэтэнзіі праз аналагічны праект: будоўніцтва двух новых рэактараў узамен старых ля Ігналінскай АЭС, на возеры Дрысвяты. Але ж стары рэактар быў запушчаны ў 1984 г., яшчэ пры савецкіх уладах, а новы праект, калі ажыцяўіца, то будзе выконвацца єўрапейскімі спецыялістамі з улікам патрабаванняў бяспекі Еўрасоюзу.

Стасія Мініч, Вільня

коментары

Згодна з асноўнымі кірункамі грашова-кредытнай палітыкі на 2008 год рост валавога ўнутранага прадукту павінен быў скласці 11%. Паводле афіцыйных звестак, па выніках году гэты паказчык апынуўся на 1% меншым — і ён яшчэ можа быць перагледжаны ў бок змяншэння, пасля таго як будучы дакладна вядомы вынік працы сельскай гаспадаркі ў 4-м квартале. Гэта ўёд адно вельмі высокія паказчыкі.

А вось з золатавалютнымі разервамі (ЗВР) — гарантый фінансавай стабільнасці — у краіне справы праста швах. На канец 2008 году паводле нацыянальнай методікі яны прагнаваліся на ўзроўні \$5,5 млрд. Больш за тое, атрыманне расійскага кredytу ў канцы 2007-га дазволіла іх да гэтага ўзроўню давесці.

Аднак разльнасць парушыла гэтыя прагнозы — на 1 студзеня 2009 году ЗВР склалі ўсяго \$3061,1 млн.

На што разлічвалі ўлады год таму, і што выйшла ў эканоміцы? Памер золатавалютных раззерваў, напрыклад, чакаўся на канец 2008 году на ўзроўні \$5,5 млрд, атрымалі ж толькі 3 млрд. Піша Сямён Печанко.

Гэта намнога менш, чым патрабуеца паводле міжнародных норматываў: па ідэі, ЗВР павінны быць у памеры, дастатковым для выканання кароткатэрміновых

фінансавых абязвязак краіны па замежных і ўнутраных забавязаннях, плюс з разліку на ўб'ем квартальнага імпарту. Для Беларусі гэта мусіла быць на сёння, з улікам падзення аўбёму імпарту, але імклівага росту замежнай запасычанасці, мінімум \$8,5—9 млрд. Мусіла бы...

Адмоўнае сальда замежнага гандлю прагнавалася ў памеры мінус \$1,4 млрд, аднак па стане ўжо на студзень — лістапад 2008 году яго памер дасягнуў амаль 4 млрд.

Інфляцыя планавалася ў межах 6–8%, аднак па выніках году перавысіла 13%.

Менавіта неабходнасцю ратавання айчынных экспарцероў абургунтавалі ўлады надзвычай непапулярную меру — аднаразовую дэвальвацыю рубля, праведзеную акурат на навагоднія святы.

Інфляцыя планавалася ў межах 6–8%, аднак па выніках мінулага году яе памер больш чым удвая перавысіў мінімальны прагнаваны паказчык — 13,3%.

Стайка рэфинансавання 17 снежня 2008 году ўзнялася да 12%, а з пачатку 2009 году да 14% супраць прагнаваных 7–9%.

Такім чынам Нацбанк

спрабаваў ажывіць зацікаўленасць насельніцтва да банкаўскіх дэпозітаў. З этай жа прычыны выраслі і стаўкі гадавых па тэрміновых укладах. Згодна з планамі памер працэнтных ставак па кredытах для нефинансавага сектара мусілі скласці 10–12% гадавых. Вышла ж так, што працэнтныя стаўкі па кredытах на нерухомасць выраслі ў сярэднім да 20–25%, на набыццё аўто — да 30%. Варта адзначыць, што большасць беларускіх банкаў увогуле прыпынілі на няпэўны час выдачу кredытаў, таму кredыты сталі недаступнымі.

Вось так не спраўдзіліся планы. Жангіраванне светлымі марамі ўвогуле характэрнае для савецкай сістэмы. Старыя юнды добра памятаюць абязанкі Хрушчовыя пабудаваць камунізм, Гарбачова — кожнай савецкай сям'і да 2000 году асобную кватэрку. І дзе той камунізм, і дзе тыя кватэркі?

«Гэта смешна і нават небяспечна»

Нямецкі палітолаг расійскага паходжання **Аляксандар Рар** апублікаваў артыкул у дзяржаўнай «Народнай газете», у якім засцерагае ад утварэння Балта-Чарнаморскага саюза.

У артыкуле ён аналізуе пачаты падзеі збліжэння Беларусі з Захадам. Ён вітае яго: «Не думаю, што Беларусь павінна цалкам капітываць заходнюю сістэму, але было б слышным настройваць свае эліты і народ на то, што дарога ў будучынне ляжыць праз сўрэізацыю Беларусь, — піша ён. — При гэтым ні ў якім разе не мусіць быць адчужкеннем ад Расіі, усё-такі Беларусь звязана з ёй многімі вякамі. Трэба спадзівацца, што Расія таксама будзе спрабаваць разам з усім будаваць новую Еўропу».

Рар падчыніў патрэбным акцэнтаваць увагу на пытаннях супраць краінай Балта-Чарнаморскага міжмор'я: «Што датычыць праектаў фармавання «саюзу краінаў-транзітэраў», якія прапануюцца Беларусі, дык я хачу сказаць, што да гэтага Грузію і Украіну штурханоць перадусім ЗША. Акрамя таго, за гэтым стацьі намеры польскіх палітыкаў стварыць блакаду вакол Расіі. Я думаю, што саюз

транзітэраў — гэта смешна і нават небяспечна». Гэта не шкодзіць Рару пастуливальніць, што «ЕС трэба любым коштам знайсці магчымасць закупляць газ і ў Цэнтральнай Азіі». А Беларусі што — тое хіба мени жыццёўка? Якім чынам Беларусь можа таго дасягнуць, калі не праз супрану ў Міжмор'ї? Іншай можа скласціся сітуацыя, калі цэнтральнаазіяцкія рэсурсы цалкам адсмокчча Заходня Еўропа, а Усходняя застанеца прырэчанай на залежнасць ад «братьяна Расіі».

Рар відомы тым, што адлюстроўвае інтэрэсы перадусім прагматычнага крыла расійскай бізнес-эліты і тых нямецкіх колаў, кітапты Шродэра, якія маюць інтэрэс у Расіі. Як бачым, яны гатовыя прыняць пераарыентацыю Беларусі на Захад, але разглядаюць стварэнне саюзу краінай Усходняй Еўропы як пагрозу сваім эканамічным інтэрэсам.

МБ

Драматычная сітуацыя з беларускамоўным школыніцтвам

Доля школьнікаў, што навучаюцца па-беларуску, скарацілася на 2% за год. У першыя класы па-беларуску пайшло вучыцца толькі 16,7% школьнікаў.

Па-беларуску сёлета навучаеща 18,4% ад агульнае лібы школьнікаў. У першых класах сітуацыя яшчэ горшыя: па-беларуску пайші вучыцца толькі 16,7%. Яшчэ ў 2006 годзе лічба беларускамоўных школьнікаў складала 22%. Прыкладна па гэтым узроўні — 22–25% — яна трымалася ўсе 2000–2006 гады. Даречы, столькі ж яна складала на 1985–1988 гады, да моманту, калі хвала нацыянальнага будаўніцтва прынесла перамены на карысыць беларускай мовы, у выніку чаго ў 1994 годзе па-беларуску вучыліся ўжо 69% школьнікаў.

Запас інерцыйнай разістэнтынспіцыі вычарпаўся, і 15 гадоў лукашэнскай русіфікацыі зламалі нават той гнілы савецкі баланс.

Гэта небяспечны дзея мовы сімптом. Старынья Таварыства

беларускай мовы Алег Трусаў устрывожаны: «Працэсы змяншэння колькасці дзяцей, што навучаюцца па-беларуску, паскорыліся. Было па палове адсотка за год, а піпер — амаль два адсоткі».

Рада ТБМ з гэтай нагоды адрасавала дзяржавным органам і грамадзянскай супольнасці спецыяльную заяву. Пытанне стаіць ужо пра выжыванне беларускамоўнай сяродніцкай адукцыі як такої.

Прычыны адсутніцтва беларускамоўнай сяродніцкай адукцыі навідаво. Куды ісці беларускамоўным школьнікам? Улады па-ранейшаму не дазваляюць утварэння беларускамоўнага ўніверсітету, ані дзяржавнага апітаму ўніверсітету, каб трymаць мову ў межах гуманітарных сфер. Гэта ў

надбудове, а ў цокалі — брак беларускамоўных садкоў і сістэмы беларускамоўнага матэрыялу для дзіцяці. Дзяржава не сіфансавала ніводнай (!) перакладу мультфільму на беларускую мову да дзюйні гады. Калі раней у беларускамоўную школу

прыходзілі пераважна дзеці з сем'ямі, што не наведвалі садкоў, а гадаваліся ў бабціц, цяпер такіх ўсё менш.

Фон — у краіне ўвогуле рэзка падае колькасць людзей, якія гаворыць па-беларуску. Калі ў канцы XIX стагоддзя па-беларуску размножылася абласлутная большыня насыльніцтва, то на перапісі 1999 году 37% аптычных прызначаліся, што карыстаюцца беларускай мовай як хатнай, а адпаведна лічба на перапісі 2009 году, напэўна, яшчэ радыkalней зменшилася.

Беларуская мова праз 15 гадоў лукашэнскай кіравання была выбарам смелых людзей. Досьсьці сказаць, што сярод соцені генераляў і міністраў, дэпутатаў

падпольных выдаўецтваў) даступны толькі малому колу людзей. Агулам у краіне па-беларуску выходзіць толькі 5,5% кін.

Адзінным праменчыкам аптымізму застаецца лічба школьнікаў, што вучыцца па-беларуску ў гарадах.

Яна невялікая: 1,9%. Але ў савецкі час у абласніх гарадах беларускамоўных школьнікаў не было зусім. Цяпер жа «малы статак» трымае нацыянальную традыцыю на сваіх пляціках, нягледзячы на хмары і буры.

Актыўнасць гэтага кола, аднак, мае свае межы. Чым дадзей жа пратымаеца аўтарактава, тым менш шанці на ўтрыманне мінімальнай крытычнай масы беларускамоўных. А без яе будучыні беларускай мовы змрачнічае, бо не будзе з чаго прадукаваць жыццядольныя беларускамоўныя асяродкі, у якіх мова можа функцыонаваць як жывая і з якіх пашырэца.

Барыс Тумар

«Добра з'ездзіў, чакаю, калі зноў патэлефануюць», — расказвае пра сваё апошнія заробкі ў Расіі будаўнік Алег, чылі працоўны стаж сягае за 30 гадоў. Гучыць нечакана, калі ўлічыць, што праз крызіс апошнім часам беларускі будаўнік вітрага з Расіі вымушана, часта без грошай.

«Я паехаў на прарапову праўеранай фірму, на якую працу не адзін год, таму падману не баяўся. Так яно і выйшла. Запрасілі вясной ізноў прыехаць», — кажа гастарбайтар. Апошняя ягонія заробкі былі пад Піцерам, там ён кіраваў будаўнічай брыгадай.

Галоўнае, кажа Алег, працаўца сумленна, трываць дысыцыплюні. Як часта быве? Прыйедзе з якой Смаргоні дзядзька, праўп'е грошы ў першы ж дзень, штраф атрымае, другі, а там і звольнілі. А дома пачынае скардзіцца — падманулі, на грошы «кінуў!» Алегу таксама даводзілася прымыкніць наялётка рашэнне, калі ў аднаго з падначаленых дайшло да запою. Затое ягоная брыгада здала ў тэрмін свой аб'ект, ды зарабіла добра. Ды тое добра было не заўсёды. Галоўны ўрок у сваім гастарбайтарскім досведзе Алег атрымаў пяць гадоў таму.

У невялікім мястэчку знайсці працу, дзе б добра плацілі, было складана, не дапамагаў і стаж. А трэбы было будаваць сынку дом. Вось і паехаў будаўнік з быльм калегамі шукати заробак у сталіцу. Па аўгусте ў газеце знайшлі фірму, якая займалася працаўладкаваннем на будоўлях Расіі. Падпісалі контракт, паводле якога мусілі працаўцаў у катэджным пасёлку на ўсходзе Піцера. Там іх абіцілі пасяліць у адзін са будаваных дамкоў.

У авабязкі наваспечаных гастарбайтараў уваходзіла ўсталяванне металадахоўкі на дахах катэджаў. Абіцілі афіцыйнае працаўладкаванне, рэгістрацыю, грошы немалыя, адпачынак. «Не бярыце шмат рэчаў, хіба толькі вялікі ручнік для лазні», — настойвала супрацоўніца фірмы, кажучы, што ёсць неабходнае дадуць на месцы. З яе словаў, першыя заробак будаўнікі мусілі

«Вас прызналі нявольнікамі...»

Сумны досвед Алега, будаўніка з заходнебеларускага мястэчка, будзе карысны ўсім, каго беспрацоўце ці малы заробак гоняць па наялёткі грошы на піцерская ды маскоўская будоўлі.

атрымаць ужо праз тыдзень, таму і грошай шмат браць не паіала. Знаёмячыся з контрактам, Алег звярнуў увагу на адсутніція пічаткі на дакументе. «Я ж не могу з кожнай дамоўай у Расію ездзіць», — патлумачыла жанчына ды пастаўіла пад дамоўай пічатку сваёй фірмы.

На «Віцебскім» вакзале, як і абіцілі ў мінскім офісе, іх сустрэў Валер, чалавек ад фірмы. Паехалі засяляцца. Жыцьце апінулася занядбанай двухпакаёўкай у цэнтры гораду. Валер толькі адмахнуўся ад пытанняў пра катэдж на ўсходнім. У суседнім пакой жывілі шумныя чувашы, якія бесцзыронна знішчылі за вечар увесы запас харчоў, што прывезлі з сабой беларусы. Начаваць дзядзькам давялося на падзорнай чысціні матрацах. На апошнія грошы набылі бялізну.

Наступнай неспадзянан-

кай стала ўласна праца. Назаўтра да беларусаў наўедаўся іх новы начальнік, мужчына ўсходніга выгляду. Ён адвёз будаўнікоў на аўтобус, які аказаўся шматпавярховай забудовай. Начальнік і слухаць не стаў пра дахоўку ды катэджы.

«Будзеце падземны гараж забудоўваць», — загадаў ён ды паабіцілі добра за плаціць. Як пазней высветлілася, не дачакаўшыся грошай, той гараж кінулі рабіць будаўніку са Слуцку. Тэлефанаванне ў офісе піцерскай фірмы, каардынаты якой значыліся на контракце, прынесла яшчэ адно адкрыццё: апошні раз з мінскімі калегамі піцеры супрацоўнічалі два гады таму і з таго часу нікога да сябе не запрашалі. Зразумеўшы канчаткову, што іх падманулі, Алег патэлефонаў ў мінскую фірму, але там хутка кінулі слухаўку.

Праз колькі дзён яму давя-

лося сустракаць на вакзале чарговую партыю шчаслівых уладальнікаў вялікага ручніка для лазні. Расказаў землякам пра апуканства. Парайліся, вырашылі шукаць іншую працу, каб зарыбіць на зваротны шлях. Знайшлі яе ў той жа дзень, але, як аказаўся, галоўныя проблемы іх толькі чакалі.

Новыя працаўцуць з першага погляду падаліся прыстойнымі людзьмі — далі працу, прытулак, дробныя грошы на харчаванне. Але тыдзень, на які дамаўляліся, расцягнуўся больш чым на месец. Не паспявалі скончыць адну працу, як гаспадар угарвораў пачакаць з разлікам ды працаноўваў новы аўтобус. Елі кефір з батонам. Урэшце пра даверлівых беларусаў проста «забылі». Але не забылі тывя — дачакаліся ўрэшце махляроў ды атрымалі свае «слёзы». У цягніку Алег склаваў рэшту заробку, але калегу

зрабіць тое самае не ўгаварыў. У купэ завіталі расійскія міліцыянты, каб спраўдзіць наяўнасць рэгістрацыі, а замест яе знайшлі ў неабачлівага беларуса дзве тысячи рублёў, што засталіся ад трах заробленых.

У Мінску Алег запатрабаваў ад сваіх крываўцаў кампенсацыі за квіткі і аплату контракту. Але яму заявілі, што насамрэч з працы іх зволылі за грубае парушэнне дысцыпліны. Гэтыя слова па телефоне з Піцера пацвердзіў і Валер. Алег выкладаў свае прэтэнзіі на паперы, павялічыўшы памер кампенсацыі на мільён рублёў ды паехаў дамоў чакаць адказу. Хутка са сталіцы патэлефанавалі, але гэты разам з міліцыі. Следчы ўсабіў важных спраўах запрасіў падманутых будаўнікоў на гутарку. Пры сустрэчы паказаў раздрукуючы телефонны размову Алега з супрацоўніцай мінскай фірмы.

У рамках бацаўцы з нелегальнай міграцыяй ды нявольніцтвам сталічная міліцыя выйшла на след злачыннай групоўкі, якая падманам выпраўляла на працу ў Расію суайчыннікам. «Цяпер вам здаймаеца Міжнародная арганізацыя па міграцыі пры ААН. Вас прызналі нявольнікамі», — паведаміў следчы будаўнікам. Гэты статус прадугледжае медыцынскую ды юрыдычную дапамогу, а таксама аднаразовую грошовую кампенсацыю.

Мінула пяць гадоў. Гэтулькі ж правядзе за кратамі мінскія махляркі. Алег чакае свайго мільёна ды не ведае, як ацаніць перажыянні сям'і, што больш за месец не мела ад яго вестак. Няўдалая першая спроба не спыніла яго, але зрабіла асцярожным і больш аблічівым. Ён узгледваў ўзбека, які разам з ім патрапіў у кабалу пяць гадоў таму, — 19-цігадовы хлопец марыў зарыбіць грошы, каб збудаваць мячэць ды вывучыцца на мулу. «Кожны мае свае мэты, калі едзе за свет зарыбляць, — кажа Алег. — Але пры гэтым трэба быць падрыхтаваным да самых розных неспадзянак».

Сямен
Печанко

СЦІСЛА

Махляры прапаноўвалі крэдыты на жыллё

Брэсцкія абласное управление КДБ і Упраўленне па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю затрымалі групу махляроў, што прапаноўвалі жыхарам гарадоў Беларусі платныя паслугі

сферы крэдытавання. Затрыманыя 26-гадовыя жыхаркі Баранавічаў і 33-гадовыя грамадзянін Украіны. Дзеянічалі зламислікі ад імя няйснай арганізацыі з вясны мінулай году, за дапамогу ў «падборы варыянту беспрацентавага крэдытавання набыцця (будаўніцтва) жылля».

бралі спачатку па 300 даляраў, а пад канец сваёй кіпучай дзеянісці — па 500 ёура. У дурніях апінуліся жыхары Мінску, Брэсцю, Гродна, Магілёву, Баранавічаў, Ліды, Бабруйску ды іншых гарадоў.

У Пружанах скралі камеру відэанагляду

Мяscовыя міліцыянты

ўжо 1,5 месяца шукаюць невядомага злачынцу, які скраў камеру відэанагляду, усталяваную на сцене будынку філіялу № 122 АСБ «Беларусбанк». Будынак банку знаходзіцца ў цэнтры гораду.

Надта есці захацелася

Жыхар Гродна

паспрабаваў арыгінальным чынам вырашыць пытанне асабістай харчовай біспекі. Увечары ён завітаў у краму «Фенікс-Гродна» на вуліцы Дамброўскага. Спачатку ён паводзіў сябе як звычайны пакупнік — набраў харчоў амаль на 100 тысяч рублёў, адстаяў у чарзе. Але калі тая

падышла, то малады чалавек кінуўся на выхад не разлічыўшыся. Да на вуліцы яго чакала расчараўванне ў выглядзе патруля міліцыі. Няўдаламу рабаўніку, маневіта такі артыкул яму інкримінавалі, пагражае да чатырох гадоў пазбаўлення волі.

СП

Калі ўсе ведаюць, што я гей

Калі я прызнаўся ў сваёй арыентацыі, мне стала лягчэй, не трэба весці падвойнае жыццё. Але і крываць пра гэта я не збіраюся, — кажа рэдактар сайту gay.by

Аляксандр Палуян.

Мазырскі ваянкамат не-
калькі тыдняў таму даў яму
адтэрміноўку ад службы пра-
гтоную гомасексуальнасць.
Гэта першы такі выпадак у
Беларусі. Менавіта гэтая на-
віна і стала нагодай для гутар-
кі пра агульнае становішча
секс-меншасці ў Беларусі.

Аляксандр Палуян: Наша
войска, як і грамадства, не га-
товае прынцып геяў. Я б не
змагаўся супраць прызыў,
калі б ведаў, што да мяне там
будзе нармальнае стаўлэнне.
Але ўпэўнены, што ў войску
будуць і здзекі, і жартачкі,
тым больш ціпер, калі ўсе ве-
даюць, што я гей. Гэта фак-
тычна напісаны самому сабе
присуд.

«Наша Ніва»: Як бы Вы ўво-
гule ацінлі становішча секс-меншас-
ці ў Беларусі на сёння?

АП: Цяжкое становішча.
Секс-меншасці ўсе прымаса-
е ні грамадства, ні ўлада, ні
апазіцыя. Знайсці тую группу
людзей, якія б нармальна
ставіліся да геяў, лесбіянкі і
трансексуалаў, складана.
Трэці сектар [незалежныя
грамадскія арганізацыі —
Рэд.] гатовы да супрацоўні-
тва, улады маўчачы, некато-
рых апазіцыянеры ж выказы-
ваюцца рэзка адмоўна. Адна
толькі Партыя зялённых га-
товае стварыць камітэт па
абароне правоў секс-мен-
шасці.

«НН»: Калі парыўноўваць з
суседнімі дзяржавамі, то дзе
становішча лепшае?

АП: Калі парыўноўваць з
Расіяй, то там цік з боку
ўлады нават большы — забар-
аняюць ўсё, ладзяць аблавы
на забуйлівай ўстановы,
дае збіраюцца гомасексуалы,
не дазваляюць парады. Калі
брэчы Украіну, то там сту-
пяць больш-менш нармаль-
ная. Створаюцца і рэгістру-
юцца арганізацыі, праводзіць-
ца адукацыйныя і інфарма-
цыйныя мерапрыемствы.

«НН»: Што можа зрабіць
дзяржава для паляпшэння
ўмоваў жыцця гомасексуалі-
стаў?

АП: Проста адуюваць з
людзей. Расказаць ім, які са-
рӯдны лад жыцця вядуць геи.
Даваць людзям інфармацый-
ную, што такія геи. Трэба прымаць
нейкія праграммы ў Міністэр-
стве адукацыі. У Беларусі ж
цалкам адсутнічае сексуаль-
нае выхаванне.

«НН»: А гэта не будзе пра-
нагандызм гомасексуалізму?

АП: Чаму прапагандай?
Мы же не кажам, што геем
быць класна. Мы проста гаво-
рим пра тое, што ёсьць такія
людзі і да іх патрабунае гуман-
нае стаўлэнне.

«НН»: Дык з якімі канкрэт-
нымі бытавымі проблемамі су-
тыхаюцца гомасексуалісты ў
Беларусі?

АП: Людзі робяцца закры-
тымі. Яны баяцца сказаць

пра сваю гомасексуальнасць.
Напрыклад, я ведаю не больш
за піць чалавек у нашай краине,
якія б адкрыта заяўлі, што
яны геі ці лесбіянкі. Трансексуалы
ж цалкам мняюць свой лад жыцця — яны мняю-
ць працу, кола знаёмых, пе-
рэяджаюць жыцць на іншое
месца. Калі прызнаешся некаму,
што ты гей, то стаўлэнне
людзей досыць неадэктватна,
а часам агрэсіўнае.

«НН»: Дык наша грамадства
гамафобаска?

АП: Вось нядыўна радыё
TUT.BY праводзіла апітанне
на гэту тэмую. Дык большасць
водгукай, якія пайшли ў
эфір, былі кшталту таго, што
коўні мае права на сваё
прыватнае жыццё. Разам з
тым, ёсьць і іншыя моманты.
Некаторыя кажуць, што мы
хворыя. Працуе стэрэатыпнае
мысленне. Людзі ведаюць,
што гей — гэта кенпак, а вось
у нас ёсьць традыцыйныя ка-
штоўнасці. Дык, прабачце, мы
не выступаем супраць гэтых
каштоўнасцяў. Мы толькі ка-
жам, што чалавек мае
права на сваё лад жыцця і
ўласную свабоду.

«НН»: Дык а чаму грамад-
ства не гатавае прынцып секс-
меншасці?

АП: Гэта мысленне навяза-
лася нам дзесяцігодзімі. У
людзей склаўся нейкі свой по-
гляд на гета, і яны нават не
думаюць яго памяць, раз-
брацца, хто такія геи.

«НН»: Шмат хто кажа, што

Ольга Кравец

**Геймі не становіцца, геймі
нараджаюцца. Сексуальная
цияга закладзеная прыродай
і не залежыць ад чалавека.**

**гомасексуалізм супярэчыць
хрысціянскім кащоўнасцям.
Што Вы можаце адказаць на
гэту?**

АП: У нас шмат ідзе дыс-
кусій па гэтым пытанні. Пач-
нем з таго, што Бог адзіны
для ўсіх, і сярод вернікаў,
ўпізнаніе, таксама хапае гома-
сексуалаў. Проста казаць,
што ўсё геі — садаміты, па-
меншы меры, некаракты. Бог
стварыў ўсіх, у тым ліку
гомасексуалісту. Мы не самі
сібіе прыдумалі, то бок немаг-
чымы захаваць пабыць геем, а
потым зноў стаць гетэрасек-
суалам. Гэта прырода і не за-
лежыць ад чалавека.

«НН»: Дык значыць, геямі
нараджаюцца, а не становіцца?
АП: Я лічу, што нараджаю-
юцца. Ну як ты станеш геем?
Людзі з падлетковага ўзрос-
це (12—14 гадоў) пачынаюць
задумвацца аб сваёй сексуаль-
най арыентацыі. Заду-
жаюць, што ім падабаюцца
людзі таго ж полу. Паступова

гэта развіваецца. Некаторыя
прыходзяць да гэтага ў тыці-
цаў гадоў. У іх могуць быць
сям'я, дзеці, але яны прыходзя-
ць да вынновы, што гэта
не іхняе. Кажуць, ёсьць такая
тэндэнцыя, што геем быўць
модна — глупства гэта. Няма-
найкага стэрэатыпнага гея.
Кожны індывідуален. Ап-
ранаоща, вядуць свой лад
жыцця абсалютна па-розна-

му.

«НН»: А якія ўвогуле най-
больш распаўсюджаныя стэрэ-
атыпы пра гомасексуалістаў у
нашым грамадстве?

АП: У першую чаргу думают-
юць, што ўсе геі педафілы.
Поўнае глупства. Нават па-
водле афіцыйнай статыстыкі
колькасць педафілаў у пра-
цэнтных судносінах сярод
гетэрасексуалаў нашмат
большая. Ішчэ лічыць, што геі
падобныя да дзяўчач. Ведаеце,
ёсьць такія людзі, але іх адзінкі.
А то часам паказаюць, што
ніхой хлопец увесь у ішрэах і
ходзяць у такім выглядзе па
вуліцах. Геі працаюць побач з
вамі, карыстаюцца грамадским
транспартам. Яны
такія самыя людзі, як і іншыя.

«НН»: Колькі чалавек на-
сечні ўваходзіць у вашу арга-
нізацыю?

АП: Каля дванаццаці. Эрэш-
ты, наша арганізацыя досыць
свабодная. Гэта ініцыятыўная
группа. Здараецца, што людзі
прыходзяць сіх ўходзяць, але
якія-таксама вельмі невялікай.
Ёсьць касцякі, якія абміяроўвае,
што зрабіць, куды з'ездіць.
Мы начапіці працаўцаў з
людзьмі з Віцебску, Гомелю.
Бо трэба, каб інфармацыю
атрымлівалі не толькі ў
Мінску.

«НН»: Дык а які сённяшні
сэярдні гей? Можаце адка-
заць?

АП: Калі даваць агульную

характарыстыку, то гэта до-
ссыць адукаваны, вольны чал-
авек, які любіць мастацтва.

«НН»: Значыць, зборшлага
геі — творчыя асобы?

АП: Ніхто не будзе адмалу-
ляць, што шмат паштэту, мас-
тактou (з вядомых — Чай-
коўскі, Леанарда да Вінчы)
былі гэі. У той час мы не
ведаем, колькі геев працуе,
скажам, на МТЗ. Можа, там
дакладна такая ж колькасць,
як і сядзінты інтелігэнцыі. Павод-
ле афіцыйнай статыстыкі, у
свеце 5—10% працэнтu гома-
сексуалістаў. Што да Бела-
руссі, то некаторыя міжнарод-
ныя крыніцы даводзяць, што у-
ніс 70 тысіч геяў.

«НН»: Што значыць у бела-
рускім грамадстве адкрыта
зарыўць, што ты гей?

АП: У некаторых узікае
неадэктватнае рэакцыю. Я
прызнаўся ў гэтым — адны
асудзілі, іншыя сказаць, што
малайчына: маўляў, не спало-
хваўся рэакцыі калег, сібір,
знаёмых. Калі ў мене запыта-
юцца, ці гей я, адкажу, што
так. Калі пытца не будуць,
то і крываць пра гета я не
збіраюся. Калі я прызнаўся ў
свайі арыентацыі, мне стала
лягчэй.

«НН»: Калі Вы прыйшлі да
уведамлення, што Вы гей?

АП: У падлеткам узрос-
це. Зайважкы, што не звяртаю-
тага на дзяўчач, а гляджу на
хлопцаў. Гэта таксама было
для мене складана. Я не стаў з
гэтым змагацца, як робяць
некаторыя. Прырода ўсё адно
возыме сваё. Як бы ты ні хацеў
змяніць сібір, то ўсё адно не
удасця. Гэта вельмі складана,
а гэта граюць ролі.

«НН»: Калі Вы прыйшлі да
уведамлення, што Вы гей?

АП: Ёсьць, як у кожнай

**Аляксандр
Палуян**
нарадзіўся
ў 1985
у Мазыры.
Рэдактар сайту
gay.by.

**Я ведаю не
больш за
пяць чалавек
у нашай
краіне, якія
адкрыта
прызнаюцца,
што яны геі
ци лесбіянкі,
— кажа
Аляксандр
Палуян.**

адмовіліся ад контактата з
Вамі?

АП: Блізкія сібір і калегі
ведаюць, што я гей. У пры-
нцыпе, у нашых размовах мы
імкнемся не закранаць гэтыя
тэмы. Ну так, былі людзі, якія
пісалі смс-кі, што яны не ве-
далі і гэта для іх вялікі споры-
зы, але каб нехта адмовіўся,
то такога няма.

«НН»: А як бацькі паставі-
ліся?

АП: Яны не ведаюць. Хаця,
можа, ужо і даведаліся, але
нікакай рэакцыі не было.

«НН»: Ці магчымы ў Бела-
руссі гей-парад?

АП: Ідэя ёсьць. Але нават
унутры нашай ініцыятывы да-
ле ставіцца па-рознаму. Гра-
мадства не гатавае да гей-па-
раду. Разам з тым, падобныя
мерапрыемствы становіцца
толькі з момантам, калі людзі да-
ведаюцца пра геяў. Пачына-
цца аблеркаванне тэмы. Уся-
му свой час, у нас гэты час
яшча не прыйшоў.

«НН»: А які сэнс увогуле ў
гей-парадаў?

АП: Людзі проста добра
праводзяць час. Паказваюць
своя пазіцыю, заяўляюць аб
правах. Кажуць, што роўны
з астатнімі. Нават тыя, хто
ніколі не цікавіўся гэтым тэ-
май, пачынаюць самаадку-
вашцца.

«НН»: У Мінску ёсьць месцы,
дзе збіраюцца прадстаўні-
кі секс-меншасці?

АП: Ёсьць, як у кожнай
субгрупі, але я іх не
назаву. Але такога адзінага
месца, дзе мы збіраліся б увесь
час, німа. Гэта проста небя-
спечна. У нас хапае гамафобаў,
якія гатовыя на многае. На
нашай сайт досыць часта пры-
ходзяць раз'юшаныя водгукі.
Але фізічнай расправай не
награжалі.

Гутарыў Зміцер Панкавец

Не змаглі перайсці Дняпро

31 цяля на бераг выгнали, а 16 найдурнейших пайшлі пад лёд.

Сумленныя людзі плачуюць, а несумленныя маракуюць, на што тое мяса цялера пусціць.

У Лоеўскім раёне, у вёсцы Перадзелка, прыйшли бабы на ферму — а там цялят няма (47 галоу). Загарода паваленая, і пуста. Пабеглі шукаць па слядах — бацаць, яны на Дняпро, на лёдзе, за 2 км. А лёд тонкі. Выклікалі пажарнікі. Дык 31 цяля тъя на бераг выгнали, а 16 найдурнейших пайшлі пад лёд, дасталі іх трупы. Сумленныя людзі плачуюць, а несумленныя маракуюць, на што тое мяса цялера пусціць.

Кацярына з-над Дняпра

Малявалі платы, а пасля перамалёўвалі

Хачу падзяліцца
үражаннемі з візіту

Лукашэнкі ў Беразіно.

Наш раён лічыцца апошнім у вобласці па эканамічных пазначках і першым па злачыннасці. Да прыезду Лукашэнкі фактычна толькі ў цэнтры былі роўнія ходнікі і больш-менш нормальная дарога. Але за два месяцы шмат што змянілася: па галоўнай вуліцы «кохъ» яйка кацай», цэнтр адрамантаваны і падмаліваны. Горад папрыга-жэ.

Не абышлося без мараз-маў. У дождкі малявалі платы і агароджы, якія пасля перамалёўвалі, у мороз людзей некалькі гадзін трывалі на плошчы, аж прыедзе шаноўны госьць. Што казаць, увесь цэнтр перакрылі, і службовыя бяспекі было ці не бойл за прысутных бярэзінцаў. Сама бавіла, як сабакі абнюхалі кожны лук на плошчы, а тады яшчэ і людзі пазізіралі туды. Бяспека ёсць бліспекай.

Іна Амельчанка, Беразіно

Пра што нам пісаць?

Шаноўны рэдактар і супрацоўнікі «Нашай Ніве!» З вялікім задавальненнем чытаем газету. Чытаем газету ўсёй вёскай. Но ў ёй —

усё!

Цікавыя рэпартаж з журавінавых балот у Боркі Ганцавіцкага раёну. Шкада толькі, што адны і тыя ж асобы зафіксаваны ў некалькіх кадрах. А гэты занятак — выхысьце ва ўмовах лукашэнкому. Цікавыя старонкі «Люстра дзён». Паказавайце «срэым», як жывуць чыноўнікі, правадыры, іх сыны, чаму Коля не прымае парады беларускіх генералаў, дзе дэяўніца гроши з замежных краін. Але зусім не часта на беларускую.

Я ўжо нават магу прызнацца, што я — сеціваманка... Трэба хутчай пазбівіцца ад гэтай звычкі, але я не пра гэта.

На шматлікіх сайтах можна аўтаматычна перакласці старонку на якую хочаш мову, але зусім не часта на беларускую.

Я ўсноўным не звяртаю ўвагі, калі гэта датычыцца «нашых» сайтаў (чаго ад нашых чакаць?), але калі спраўа ідзе ад міжнароднага сайце, тут ужо крыўда бярэз...

Гонар адказвае новым знаменцам з усяго свету, што родная мова — беларуская. Але разум у гэты час пратэстуе: мы ж ёй карыстаємся толькі ў «святых» выпадках! І вось некалькі дзён таму мой новыя знаёмы (фин па нацыянальнасці) выказаў жаданне на ангельскай мове, што хоча размовляць па-беларуску! Ен папрасіў у мене адрас онлайн-перакладчыка. Уся справа ўтым, што дагэтуль яго ўразілі мае каментары на финскай мове.

Пачала я шукаць у тых перакладчыку беларускую мову і, разумела што, не знойшла... И так мне сорана стала! Пачала шукаць у сеціве і знойшла адзін, але і той са мной «размалуць» не жадаў. Я так і патварылі майго знаёмага, што, можа, яно і не будзе працаца, як трэба, але ён згадзіўся правесці выпрабаванні ў вольны час.

Няўжо не існуе на прасторах сеціве перакладчык на беларускую мову, акрамя аднаго няўдалага ангельска-беларускага?

Мікола Бусел, Дубровіца (Светлагорскі раён)

**Завершыўся
марафон
«Беларускую книгу
— дзесяцім»**

Цягам некалькіх месяцаў маладафронтавы зборы літаратуру на род-

ном

пошта рэдакцыі

най мове для выхаванцаў дзіцячых дамоў. Яны перадалі кнігі ў дзіцячыя дамы ў чатырох абласцях, двух дзесятках гарадоў.

Алесь Міхалок, Салігорск

Пытанне сціваманкі

Я ўжо нават магу прызнацца, што я — сеціваманка... Трэба хутчай пазбівіцца ад гэтай звычкі, але я не пра гэта.

На шматлікіх сайтах можна аўтаматычна перакласці старонку на якую хочаш мову, але зусім не часта на беларускую.

Я ўсноўным не звяртаю ўвагі, калі гэта датычыцца «нашых» сайтаў (чаго ад нашых чакаць?), але калі спраўа ідзе ад міжнароднага сайце, тут ужо крыўда бярэз...

Гонар адказвае новым знаменцам з усяго свету, што родная мова — беларуская. Але разум у гэты час пратэстуе: мы ж ёй карыстаємся толькі ў «святых» выпадках! І вось некалькі дзён таму мой новыя знаёмы (фин па нацыянальнасці) выказаў жаданне на ангельскай мове, што хоча размовляць па-беларуску! Ен папрасіў у мене адрас онлайн-перакладчыка. Уся справа ўтым, што дагэтуль яго ўразілі мае каментары на финскай мове.

Пачала я шукаць у тых перакладчыку беларускую мову і, разумела што, не знойшла... И так мне сорана стала! Пачала шукаць у сеціве і знойшла адзін, але і той са мной «размалуць» не жадаў. Я так і патварылі майго знаёмага, што, можа, яно і не будзе працаца, як трэба, але ён згадзіўся правесці выпрабаванні ў вольны час.

Няўжо не існуе на прасторах сеціве перакладчык на беларускую мову, акрамя аднаго няўдалага ангельска-беларускага?

Мікола Бусел, Дубровіца (Светлагорскі раён)

**Завершыўся
марафон
«Беларускую книгу
— дзесяцім»**

Цягам некалькіх месяцаў маладафронтавы зборы літаратуру на род-

ном

У кнізе:
Цвялілкі,
Бубнілкі,
Лічылкі,
Лапатушкі,
А таксама:
Загаданкі,
Кальханкі,
Пацянанкі,
Хуткамоўкі.

Казачнік Бай (сапр. Дзядзька Рыгор)

«Радыёла-плюс» адшукала грошык
І выдала вершай кошык.

Не чарговую для дарослыя дуліну
ад Рыгора Барадуліна,
А для дзяцей сняўшыя мора
Ад дзядзькі Рыгора.

Дзядзька Рыгор не толькі сваё ўкошкі верши, складаў.
Але і з чужых у наш, беларускі, перакладаў:

З кошыка літоўскага,
З кошыка латышскага,
З кошыка казахскага,
З кошыка малдайскага,
З кошыка зэрбайджанскага
і яшчэ шмат з ягонасці.

Рыгор Барадулін. Выпак
у грома з рук. Вершы,
загадкі, палатушки...
Мінск: Радыёла-плюс, 2008.
— 158 с. — 3500 ас.

Літаратурны конкурс для маладых літаратараў імя Карласа Шэрмана

Беларускі ПЭН-цэнтр абавязчае творчы конкурс для маладых літаратараў. Ен прымеркаваны да 75-годдзя з дня нараджэння Карласа Шэрмана.

Да ўдзелу запрашоцца творцы ад 16 да 27 гадоў (на момант абавязчынні конкурсу). Літаратурны конкурс для маладых літаратараў. Ен прымеркаваны да 75-годдзя з дня нараджэння Карласа Шэрмана, якім быў слынны Карлас Шэрман, а менавіта вершы, эсэ, мастацкі пераклад — кожа куратор конкурсу і старшыня Беларускага ПЭН-цэнтра Андрэй Хадановіч. — Таксама, у свяе з тым, што сёлета мы адзначаем 200-гадовы юбілей Эдгара Алана По, для маладых перакладчыкў уведзеная спецыяльная намінацыя пераклад аднаго твору Э.А.По».

Да разгляду будуть прымацца творы, дасланы (паводле даты на паштовым шэмпліл або даты адправкі электроннага ліста) не пазней за 20 сакавіка 2009 г. Падвидзенне вынікаў першага туру адбудзеца 20 красавіка.

Калі ласка, паведамліце сваё прозвішча, імя, імя па бацьку, адрас, а таксама контактныя телефоны.

Творы можна дасылаць на адрес: e-mail: rep@vessobel.by (з пазнакай «Літаратурны конкурс»). Паштовы адрес: 220050, а/c 218, Мінск, РГА «Беларускі ПЭН-цэнтр». Даведкі праз электронную пошту ці тэлефон (017) 284-73-29.

«НН» з радасцю друкуе ў газете і на саіце www.nn.by чытатція лісты, водгукі і меркаванні. З прычыны вялікага аб'ёму пошты мы не можам папярэджаць атрыманні Вашых лістоў, не можам і вяртаць неапублікованыя матэрыялы.

Рэдакцыя пакідае за сабой права рэдагаваць допісы. Лісты мусіць быць падпісаныя, з пазнакай адрасу. Вы можаце дасылаць іх поштай, электроннай поштай ці факсам.

Наш адрас: а/с 537, 220050 Мінск.
e-mail: nn@nn.by. Факс: (017) 284-73-29

Тыдзень беларускай лацінкі

прайшоў у інтэрнэце з 21 да 27 студзеня на ініцыятыву блогераў.

З ініцыятывы сімпатыкаў лацінчнага правапісу беларускай мовы, 21 студзеня інтэрнэты адсвятковалі Dzień Lacinki, а 21—27 студзеня зладзілі Tydzień Lacinki.

Ініцыятары заклікаюць у гэты тыдзень карыстасца лацінкай як найболей, але «дзе даречна і без блазноты».

Лацінкаю пісалі Дунін-Марцінкевіч і Багушэвіч, Купала, каталіцкія дзеячы Беларускай Хрысціянскай Дэмакраты. А таксама тысячи людзей, выхаваных у заходній традыцыі беларусчыны. Лацінкаю да 1911 году, паралельна з кірыліцай, выходзіла «Наша Ніва». Дагэтуль надпісы беларускай лацінкай можна знайсці ў каталіцкіх храмах і на

надмагіллях, на сядзібах незалежных арганізацый. Перадаваць географічныя назвы ў адпаведнасці з беларускай лацінкай абязвязаюць правілы картографіі.

У прасторы Кірыліцы існуюць ціпер Беларусь, Украіна, Расія, Балтaryя. Сербія актыўна карыстаецца абодвумя правапісамі. Переход на лацінку заапонія дзесяцігоддзя ажыццявілі ці ажыццяўлююць Узбекістан, Азербайджан, Малдова, Чарнагорыя, Македонія. Татарстану пераход на лацінку забаранілі цэнтральныя органы Расіі.

Беларуская лацінка падобная да іншых славянскіх або балцкіх:

«а» перадаецца як «а»
«б» перадаецца як «в»

«в» перадаецца як «v»...

З асаўлівасцю:

«ч» перадаецца як «č»

«ш» перадаецца як «š»

«ль» перадаецца як «ł»

«лл» перадаецца як «łł»

і гэтак далей.

Лацінчную раскладку і канвертар, які можа аўтаматычна перводзіц тэкст з кірыліцы на лацінку і наадварот, распрацавалі праграмісты-аматары. Іх можна знайсці ў інтэрнэце ў свабодным доступе.

Мікола Бутай

Дагэтуль надпісы беларускай лацінкай можна знайсці ў каталіцкіх храмах і на надмагіллях.

Наватка/ААН

Саліст «Старога Ольсы» моцна пацярпеў у вулічнай бойцы

Але 14 лютага гурт усё ж дасць канцэрт у к/з «Мінск».

На пачатку новага году гурт «Стары Ольса» аказаўся пад пагрозай распаду: іх бубніча забралі ў войска, гусляр заняўся ўласным праектам, флейтысткы пасылаюць на размеркаванне, у лютніста нарадзілася дачка, а да ёсця лідэр гурту моцна пацярпеў у вулічнай бойцы. Але каманда ўсё ж рыхтуеца даць вялікі канцэрт на Дзень Святога Валянціна ў канцэртнай залі «Мінск».

Саліст Зміцер Сасноўскі (на фота) моцна пацярпеў, калі барабаняў дзяйчыну — у яго пашкоджаныя сківіца і рука, так што музыка пакуль не можа граць на дудзе: «Біліся хвілінаў дваццаць, — апавядвае Зміцер. — Цяжка сказаць, хто каму наваліў. З вялікімі проблемамі і траўмамі нас разніялі мясцовыя бандзюганы».

Сяргей Будкін

Сабачыя вальсы для чалавека-аркестра

«Сабака» Юрася Пацюпы ўпоравені з бурлака-жыбулёўскай «Забі ў сабе Сакрата» — самая вясёлая паэтычныя кнігі гэтага сезона.

Акурат для тых, у каго на душы скрабуцца каты і каму каріца пасабачы скавытаць на Месяц.

Пацюпа (на фота), як усякі реалістичны канцептуал, падыходзіць да справы па-дзвалому. Памятаеца, у паветры лунала прапанова выдаць альбом аголеных беларускіх пісменнікаў і паэтай. Замест гэтага абсалютна нездзядзяняльнага праекту Юрась напрасці беларускіх літаратаў і літаратаў усего толькі намаляваць па адным сабачку для яго зборніка. Унікальны публічнага агалення,

бачыўшы, што ўсё абыходзіцца бяскryўдным маляваннем, літаратары, на радасць (ці на гора) чытачам, ахвона пагадзіліся. І калі ласка ціпер, на пострадах дарослым паслякцібронскага веку і цікварным эксп'янінеркам, верши (нават самыя чалавечныя), аздобленыя малюнкамі нашых найлепшых, але такіх нялюдскіх сіяроў, злавесніцаразочочуць, сацралістычнымі ланцугамі, лающаца за класічную костку, брашуць на рамантыхных «пастароніх», адным словам, паказываюць свой постмадэрнісцкі ашчэр, паводзячы сябе цалкам па-сабачы.

Лявон К.

Юрась Пацюпа. Сабака. Вершы, эс, панегіры. — Мінск: Лімарыус, 2008. — 350 ас. — 55 с.

Презентацыя новага Druvisa

прысвеченага тысячагоддзю першай пісмовай згадкі Літвы (1009 г.), прайшла 24 студзеня.

Цэнтр этнакасмалогіі «Крыўя» выдаў другі нумар альманаху Druvis, які прысвячаны тысячагоддзю першай пісмовай згадкі Літвы (1009 г.), а таксама дваццацігоддзю дзеяньсці цэнтра.

У гэтым нумары альманаху чытачы знойдуть грунтуючыя артыкулы пра паходжанне назвы Літва, беларуска-літоўская паралелі ў абсягу міфалогіі і традыцыйнай культуры, тутшайшую дударскую традыцыю, міфалагічную семантыку гербу «Пагоня», узрўні ідэнтычнасці шляхты ВКЛ, гісторыю літоўскай манархіі ды шмат іншага. Будзе цікава ўсім, хто цікавіцца пра-дауній гісторыяй нашага Kraju.

МВ

Гэй, ты,
звон
вялікі!

СЦІСЛА

У выдавецтве Беларускага Экзархату перавыдадзеная CD-кружэлка з записам звону Храму Праабражэння Гасподняга (Заслаў) — «Заслаўскі набат». На записі звонар, айцец Георгій Раманоўскі, выконвае як кананічныя двухзвон і трохзвон, так і ўкладзеныя ўм, адметныя, малінавы і вячэрні звон.

IN MEMORIAM

Валянціна Шчадрына

Жалобная вестка прыйшла з Москвы — там не стала перакладыцы беларускай літаратуры Валянціны Шчадрынай. З лёгкай рукі расійскай чытальщицы пазнайміліся з творамі Васіля Быкова, Уладзіміра Караке-віча, Уладзіміра Арлова, іншых беларусаў.

Яна нарадзілася на Гомельшчыне ў 1927-м. Пасля заканчэння Белдзяржуніверсітetu нейкі час працавала ў Беларусі, а потым лёс закінуў яе ў Москву. Там яна занялася перакладамі твораў беларускіх пісменнікаў на расійскую мову, стала кансультантам Саюзу пісменнікаў ССРР па беларускай літаратуре. Узгадвае пісменнік Уладзімір Арлоў:

«З Валянцінай Міканорайнай Шчадрынай я познайміўся, калі ў маскоўскім выдавецтве «Моладая гвардия» выходзіла моя кніга

«Пока не погасла свечка». Яна складалася з двух раздзелу — умона кажучы, з гісторычнага і сучаснага. У адроненіне ад сучаснага раздзела, які перакладаў праста халтурышкі, што склаўся за праўшчымі Глібрататам, з перакладыцы гісторычнага раздзела міе пашанцавала. Валянціна Міканорайна бліскучай спраўлілася са свайя задачамі. І ў тых дні, калі быў у Москве, трапіў у яе гасцініцу кватэру на Малой Грузінскай. Галоўнае уражанне, якое засталося ад той сустрычы, — уражанне пра тое, што яна, пражывшы большую частку свайго жыцця ў Москве, засталася носьбіткай беларускага нацыянальнага характару».

Дзе будзе пахаваны прах Валянціны Шчадрынай, яшчэ не вырашана. У яе засталі дэве дачкі, троє юнакаў і дзе праўнучкі.

Радыё «Свабода»

Ці трэба ратаваць рэжым?

**Піша Лявон
Баршчэўскі.**

Апошнім часам сярод людзей, імёны якіх фігуруюць у апазіцыйным дыскурсе, ўсё больш настойліва пропагандуюцца ідэі такога кшталту: «трэба размаўляць з рэжымам, дапамагаць яму атрымліваць кредиты ад Захаду, а іначай...

— ...рэжым зদасць суверэнітэт Беларусі,
— ...нашы суграмадзянне пацерпяць ад эканамічнага кризісу,
— ...нашы людзі не зразумеюць апазіцыю» — і г.д., і да т.п.

Гэта значыць, падобнага кшталту палітыкі прапануюць РАТАВАЦЬ... не, не суверэнітэт краіны, не інтэрэсы нашых грамадзян, а існы РЭЖЫМ.

Будзьце спакойныя, спадарове: рэжым сам умее сябе ратаваць, лепец за нас. Менавіта гэты рэжым некалі ратаваў сябе, калі забараняў друк антыкарупцыйнага спавешчання Сяргея Антончыка ў найбольш тыражных газетах; калі

гвалтам забіраў у законнаабранага парламенту «Народную газету».

Ён ратаваў сябе, калі ў ноч на 12 красавіка 1995 г. даваў загад брутальнай збіаць дэпутату ад БНФ у Вярхоўным Савеце.

Рэжым ратаваў сябе, калі праводзіў шахермахерскія рэферэндумы 1995, 1996 і 2004 гадоў.

Чорных справаў майстры вав ўладных структурах ратавалі сябе, пазбўляючы назаўсёды карміцеляў сем'і Юр'я Захаранкі, Генадзя Карпенкі, Віктара Ганчара, Змітра Завадскага і на працяглы час адбіраючы свабоду ў Міколы Маркевіча, Віктара Івашкевіча, Паўла Мажайкі, Паўла Севярынца, Міколы Статкевіча, Андрэя Клімава, Міколы Астрэйкі, Аляксандра Казуліна, Андрэя Кіма, Змітра Дацкевіча, Антона Кішкуны...

Рэжым ратаваў сябе, прымаючы неканстытуцыйныя рэпрэсіўныя акты супраць свабоды сходаў, дэмантрацый, пікетаў, супраць свабоды слова.

Рэжым вельмі разлічваў на сваю вечнасць і непахиснасць, калі гвалтам мяняў праграмы па гісторыі, літаратуры, грамадзанаўстве ў сярэдняй школе і ВНУ, выгнану ў вуліцу дзяцей і настаўнікаў Беларускага гуманітарнага ліцэю, выгнікаў у эміграцыю Еўрапейскі гуманітарны універсітэт.

інтэлігенцыі — каб яна не хадзіла на акцыі пратэсту. Рэжым шукай сабе парадунку, выганяючы з працы, з вучобы з «воўчымі билетамі» сотні і тысячи людзей толькі за тое, што яны не баяліся казаць уголос тое, што думаюць.

Ратаваў сябе праз публічныя здзекі з незалежнага Саюзу беларускіх пісьменнікаў,

Халуі прыкарытнага існавання ратавалі гэты рэжым, б'ючы «мужнай мужчынскай рукою» ў твар Святлане Завадской, заграбаючы ў войска маладых людзей, якія не могуць там служыць у звязку з станам здароўя...

І вось цяпер, выходзіць, мы павінны падставіць рэжыму плячу і ратаваць ЯГО?!

Цяпер гора-палітыкі ў кароткіх штанцах просіць: дайце гэтым людзям грошы... каб не ўмेяці. Памажыце ім, іяшчасным, бо без іх Беларусі ну ніяк не праіснаваць: яны ж кіруюць дзяржавай і нам даюць у нашай хаце начаваць... падлаваю.

А можа, калі-небудзь каму-небудзь з нас ласкава выдзеляць і высока аплічваць месца ў сваёй «палаці» ці хоць бы запросіць на душчаную гутарку з кавай да рэдактара галоўнай «правільнай» газеты...

Ёсць даўняя прымаўка: «Пакуль тоўсты ссохне, дык худы здохне». Ды не, наш тоўсты ўсё адно не ссохне.

Кажуць, «пакуль тоўсты ссохне, дык худы здохне». Ды не, наш тоўсты ўсё адно не ссохне.

.....

Кажуць, «пакуль тоўсты ссохне, дык худы здохне». Ды не, наш тоўсты ўсё адно не ссохне.

Ён ратаваў сябе, падпісаючы мінскія абавязкальствы перад незалежнымі СМИ і Стамбульскую дэкларацыю з абавязкальствамі перад міжнароднай супольнасцю. Ратаваў сябе, калі прадаваў на спекуляцыйных коштах нафту, газ, сыр'янін, а здабыткі ў гэткі махляўскі спосаб мільёнамі рублёў затыкаў раты нашай

ператварэнне шмат якіх яго слабоў у жабракоў, праз незаконнае кіданне за краты Юр'я Хадыкі, Аляксея Марачкіна, Валянціна Голубева, Язэпа Янушкевіча, Алеся Жлуткі, праз подлае збіцё ў пад'ездах Радзіма Гарэцкага, Валер'я Мазынскага, Артура Вольскага, Юр'я Хашчавацкага Адама Мальдзіса, Уладзіміра Мархеля...

Каложа патрабуе рэстаўрацыі з выкарыстаннем канцрастных матэрыялаў

а не перабудовы. Піша Аляксандр Мілінкевіч.

З непакоем даведаўся пра намер распачаць «рэканструкцыю» Каложскай царквы ў Гроднене. Сам тэрмін страшны, бо гэты юнікальны помнік сакральнай архітэктуры патрабуе не «перабудовы», а навуковай рэстаўрацыі.

Добра, што гродзенская ўлада разумеюць: Каложа — адзін з найбольш юнікальных турыстычных аб'ектаў гістарычнай спадчыны Беларусі — патрабуе тэрміновай увагі. Недапушчальнае тое, што праект не быў публічна аблеркаваны і абласлютна не адпавядае тэндэнцыям сучаснай еўрапейскай традыцыі рэстаўрацыі помнікаў тагоа ўзроўню.

На пачатку 90-х гадоў мінілага стагодзіця ў Гродзенскім гарвыканкаме мы сур'ёзна працаўнілі над канцепцыяй адраджэння Каложскай храму. Праект ствараўся ў супрацоўніцтве з навукоўцамі і экспертарамі з Францыі і Польшчы і быў падтрыманы ў той час ЮНЕСКО як адзін з найлепшых у Еўропе. У Гродна прыезджалі спецыялісты з Пaryжу і

Ліможу. Яны падкрэслівалі ўнікальнасць архітэктурага стылю царквы, яе значэнне для гісторыі еўрапейскай культуры і прапанавалі правесці толькі так званую «празрыстую» рэстаўрацыю. Гэта значыць, аднавіць згубленую частку помніка з канцрастнага матэрыялу — напрыклад, тагою натуральнымага для Беларусі, як дрэва. Паводле сучасных падыходаў навуковой рэстаўрацыі, у тыхіх выпадках, якія з Каложай, новае дабудаване павінна лёгка адronізванаца ад старажынства па колеры, па структуры нават для вока звычайнага туриста.

На думку єўрапейскіх экспертараў, нельга спрабаваць аднавіць неіснуючу частку храму XII стагоддзя з сучасных матэрыялаў, якія імітуюць арыгінальную гістарычную, бо гэта зішчыць яго юнікальнасць назаўсёды.

Лічу наебходным адмовіцца ад ідэі «рэканструкцыі» Каложскай царквы і зрабіць шырокасць навуковасці і грамадскасці абмеркаванне канцепцыі рэстаўрацыі згодна з сучаснай еўрапейскай традыцыяй. Паколькі ў нашай краіне няма свайі школы рэстаўрацыі помнікаў архітэктуры, пры реалізацыі будучага праекту варта запрасіць у якасці кансультантаў адмыслоўцаў з краінай Еўрасаюзу, перш за ўсё з Польшчы і Літвы. Шчыра прапаную саю з дапамогай ў гэтай добрай справе.

Аляксандр Мілінкевіч

старшыня Руху за Свабоду, былы кандыдат у прэзідэнты, у сярэдзіне 1990-х — намеснік старшыні Гродзенскага гарвыканкаму.

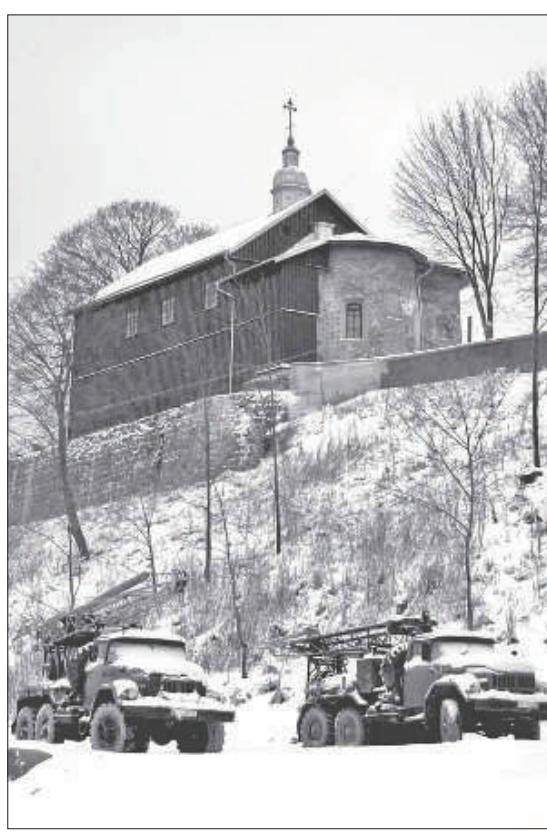

Фото: Аляксандр Мілінкевіч

КАНЦЭРТЫ

ВЫСТАВЫ

Вайношкевіч
у «Добрых мыслях»

4 лютага а 20-й у фальварку «Добрый мысли» (Магілёўская, 12) — сольны канцэрт Змітра Вайношкевіча

«Стары Ольса»

14 лютага ў КЗ «Мінск» гурт «Стары Ольса» прэзентуе новы альбом «Дрыгала». Пачатак у 19.00.

Музычныя вечары

31 студзеня а 16-й у Музычнай гасцёўні Дому «Ваньковічай» (Інтэрнацыянальная, 33а) адбудзеца першы канцэрт цыклу «Музычныя вечары ў музеі». Прагучыць сакральная музыка Беларусі і Захоўнай Еўропы XVII—XVIII стст. У праграму ўвайшли творы Дж.Пергелезі, Г.Гендзіла, Л.Клары, а таксама вершы Сімёона Полацкага, пакладзены на музыку невядомым кампазітарам XVIII ст.

Партытыры магнацкага двора

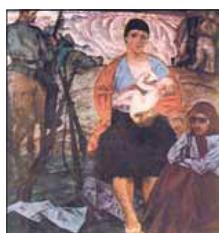
29 студзеня ў Малой зале імя Рыгора Шырмы (пр. Незалежнасці, 50) адбудзеца канцэрт «Партытыры магнацкага двора». Музыка «ганароўых ушанаванняў», музыка «платацавых падзеяў»... Якай яна была ў Беларусі? Пра гэта можна даведацца на канцэрце, праслухаўши агучаныя рукапісы прыдворных бібліятэк у выкананні ансамблю салісташ «Класік-Авангард» Белдзяржфілармоніі пад кіраўніцтвам Уладзіміра Байдава.

2009-HARD-PARTY

30 студзеня ў клубе Night Star (Свярдловіча, 2) — фестываль альтэрнатыўнай музыкі 2009-HARD-PARTY

GARADzKIJA

27 студзеня а 19-й у «Графіцы» (зав. Калініна, 16) — акустычны канцэрт GARADzKIJA

Савіцкі, Данцыг, Паплаўскі...

У Палацы мастацтва (Казлова, 3) да 15 лютага працуе Першая распబліканская выставка «Традыцыі і сучаснасць». Экспануюцца творы Міхася Савіцкага, Мая Данцыгі, Георгія Паплаўскага.

Чуньцэз

У мастацкай галерэі «Універсітэт культуры» (Кастрычніцкая пл., 1) да 7 лютага працуе сумесная выставка твораў маладых мастакоў Кітаю і Беларусі, прысвечаная Кітайскаму Новаму году — Святыя Вясны «Чуньцэз». Будучы дэмантравацца рабочы выпускнікоў 10 мастацкіх акадэмій КНР — партрэты, пейзажы, фігуратыўныя кампазіцыі, а таксама работы выпускнікоў БДУ культуры і мастацтваў (мастакі тэктэлья) і студэнтаў Беларускай акадэміі мастацтваў (жывапіс).

Экашык: На шляху да экалагічнай шведской моды

У Музеі гісторыі і культуры Беларусі (Маркса, 12) з 4 лютага працуе выставка экалагічнай шведской моды «Экашык» — для ўсіх, хаго цікавіць пытанні ўстойлівага развіцця, аховы навакольнага асяроддзя і моды, а таксама іх узаемадзеяння. У рамках выставы пройдзе майстар-клас па стварэнні экалагічнай вопраткі.

Чатыранцаць
гісторыяў

Выставка сучаснага ландшафтнага партрэту фатографа Віталія Раковіча адкрылася ў PhotoGallery ZHNYTA (пр. Незалежнасці, 13) 30 студзеня а 19-й.

ТЭАТРЫ

Купалаўскі тэатр

29 (чы) — «Памінальная малітва»
30 (пт) — «Слуга двух гаспадароў»
31 (сб) — «Вечар»

1 (нда) — «Паўлінка»
2 (пн) — «Чорная панна Нясвіжу»
3 (аўт) — «Загадкавыя варыяцыі»
4 (ср) — «Маэстра»
5 (чи) — «Сымон-музыка»
6 (пт), 7 (сб) — «Ядзіга»
8 (нда) — «Макбет»
ранішня спектаклі
1 (нда) — «Паўлінка»
8 (нда) — «Прыгоды Заранкі і Янкі»
малая сцэна
30 (пт) — «Варшаўская малодыя»
31 (сб) — «Дзікае палеванне караля Стаха»
2 (пн) — «Балада пра каненне»

Опера

31 (сб) — «Спіяю каҳан-не...»
1 (нда) — «Церам-Церамок»
1 (нда) — «Вяселле Фігара»
6 (пт) — «Рыта, альбо Пірацкі трохкунік», «Бах... Кава... Джаз...»
Тэатр юнага гледача
29 (чи) — «Рыцар Ордэна Солнца»
31 (сб) — «Дзень народзінай ката Леапольда»
5 (чи) — «Нататкі музыківар'я»
7 (сб) — «Мауглі»
8 (нда) — «Каралеўства

крывых лютэркаў»

КАНФЕРЭНЦЫЯ

Люблю Беларусь

1 лютага а 12-й на пр.Машэрава, 8 — практычная канферэнцыя, прысвечаная праблемам беларускай нацыянальнай культуры «Люблю Беларусь». Па дадатковую інфармацыю, а таксама ўсіх ахвотных дапамагчы ў арганізацыі мэрпрэемства просім звязацца на т.: (029) 763-59-54. Віталі

КІНО НА ВЫХОДНЫЯ

Любоў вусатай свінні

Пунсовы свін (Kurenai no buta)

Японія, 1992, каліяровы, 93 хв.

Рэжысёр: Хаяя Міядзакі

Жанр: Анимэ, эрата-драма паводле мангі Міядзакі «Успаміны пра эпоху гідрасамалётаву»

Адзнака: 10 (з 10)

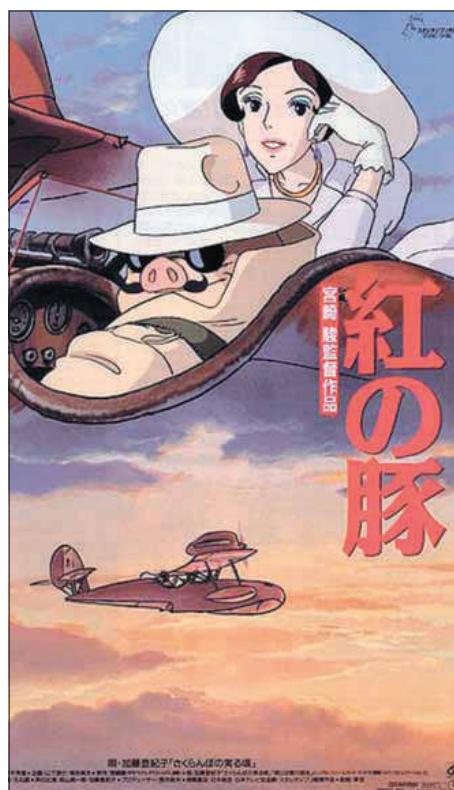
Пілот Марка пасля Першай сусветнай вайны расчараўваўся ёбе і людзях. У яго вырас сапраўдны свіны ліч ды вушы. Ніхто не ведае, як і чаму з'явіўся гэты праклён, але гэта не заміна героя змагацца з піратамі і ўцікаць ад таемнай паліцыі. Ён — біч няядонікай і абаронца слабых. Яму зайдраўшыца і яго паважаюць. У эту жанчыну сінім закаханымі саўмы прыгожыя жанчыны.

Напачатку фільму Міядзакі мусіць стаць толькі рэкламна-забаўляльны ролікам японскіх авіяліній. Але рэжысёр зрабіў з яго пойманетравую прыгавесць, якой цяжка знайсці адпаведнік у гісторыі кіно.

Карціна Міядзакі — шэдэўр стылю. Чыстая, магічная, філософская казка пра тое, як цяжка быць чалавекам сірод свінінай, калі ты і сам свін. Гэта таксама меладрама — з чароўнай музыкай — пра сум і самоту сэрца, якое ўхілецца ад любові.

Фільм выйшаў у амежаваны пракат на суседскіх краінах, у Беларусі ён даступны на лічбавых носьбітах.

Таксама глядзіце на беларускіх экранах: «Вікі Крыстына Барслона» — меладраму Вудзі Алена з Пенелопай Круз, Скарлет Ехансан і Хаўерам Бардэрам. Фільм дэмантруеца ў межах праграмы «Канаманія ў Доме кіно». У широкім праце кімікс «Мішчіца» майстра мюнікай Франка Мілера, які пасля супрацьы з Радрыгезам дэбютаваў у рэжысуры (фільм на аматара).

Андрэй Расінскі

«Белсат»: тэлепраграма на 2–8 лютага

«Белсат» — гэта незалежны беларускі спадарожнікавы тэлеканал

2 лютага, панядзелак

- 18.00 Аб'ектыў (навіны, I выданне)
 18.10 «Ранчах», серыял, 11 серыя
 19.00 «Дарога праз стэпы між аазісаў» (Step Road Oasis), дак. фільм, 2007 г., Японія
 19.55 Канцэрт Змітра Вайцюшкевіча ў тэатры «Буфо», ч. 1
 20.30 Тыдэн з радыё «Свабода»
 21.00 Аб'ектыў (навіны, галоўнае выданне)
 21.20 «Без рэтушы»: «Людзі старой веры», дак. фільм, 2008 г.
 Пётр Дзяменець ў Відзіаў — настаянік мясцовай грамады старавераў. Свае набажэнствы гэта парада, што месцца побач з беларуска-літоўскай мяжою, адпраўляе ўжо з дзесяцігадоў. Самі стараверы паходзяць з Расіі, прышлі сюды адтуль 300 гадоў таму, ратуючыся ад дзяржаўнага пераследу пасля рэформы Маскоўскай праваслаўнай царквы, якую правёў патрыярх Нікан. Таго, хто адмайлюе масціца пат-новаму, царскія ўлады гвалтам эмуналі прынцып рэформы, калі ж чалавек усё роўна трывалі «старое веры» — пазабялілі маемасці і нават каралі смерцю. Вялікая колькасць уцекачоў знайшло прытулак у Вялікім Княстве Літоўскім. Чарговая хвала пераследу старавераў узнялася пры саветах. Камуністы нішчылі іхня цэрквы, прымушалі вырачыся веры, забіралі зямлю, высыпалі ў Сібр.
- Адраджэнне стараверскіх царквей распачалася толькі на пачатку 1990-х, найперш дзякуючы дзеянісцікамі такіх людзей, як Пётр Дзяменець, які ўласным прыкладам пераконваў навакольных жыхароў вярнуцца да веры продкаў.
- 21.50 «Развод памерыканцу» (Serving Sara), камедыя, рэж. Раджнальда Гадлін (Reginald Hudlin), 2002 г., ЗША. У ролях: Элізабэт Гэрлі (Elizabeth Hurley), Мэт'ю Пэрри (Matthew Perry), Брус Кэмпбелл (Bruce Campbell), Эмі Эдамс (Amy Adams).
- 23.25 «Элі Макблі», тэлесерыял: III сезон, 11 серыя
- 00.00 Аб'ектыў (навіны)

- 21.15 Рэпарцёр (публіцыстычная праграма)
 21.45 «Без рэтушы»: «Іншае жыццё», дак. фільм, 2008 г.
 22.35 Госць «Белсату»: перадача пра наядненныя праблемы Беларусі
 22.55 «Minsk-Mixt—2008», ч. 6: канцэрт гурту «Betax»
 23.05 «Зграйя», дээтэктыўны серыял, 4 сэрыя
 00.00 Аб'ектыў (навіны)

5 лютага, чацвер

- 18.00 Аб'ектыў (навіны, I выданне)
 18.10 «Зграйя», дээтэктыўны серыял, 4 сэрыя
 19.10 Кружэлка (сусветная музыка)
 19.45 Хто ёсьць кім: Алесь Лось

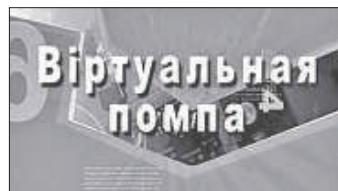
- 20.05 «Тата генерал! Беспрытульныя дзэці ў расійскім войску», рэпартаж, 2007 г.
 20.40 Кінастужка (агляд кінанавінаў)
 Праграма для аматараў кінамастацтва, найперш маладога покалення. Аўтары бачаць галоўную задачу ў тым, каб па-знаёмці глядачоў з інфармацыйнай праінфляйшчынай кінапрэмеры ў Беларусі, а таксама расказаць пра навіны кінаіндустрыі.
 21.00 Аб'ектыў (навіны, галоўнае выданне)
 21.15 Сальда (эканамічная праграма)
 21.35 На колах: аўтамабільны агляд тэлеканалу «Німецкая хвала»
 22.05 Інтэрнайты выбіраюць
 23.00 «Зграйя», дээтэктыўны серыял, 5 сэрыя
 00.00 Аб'ектыў (навіны)

3 лютага, аўторак

- 18.00 Аб'ектыў (навіны, I выданне)
 18.10 «Элі Макблі», тэлесерыял: III сезон, 11 серыя
 19.00 «На элом галавы» (Gegen Die Wand), маст. фільм, рэж. Фатых Акын (Fatih Akin), 2004 г., Германія—Турцыя. У ролях: Біроль Юнель (Birol Uner), Зыбель Кекілі (Sibel Kekilli).
 21.00 Аб'ектыў (навіны, галоўнае выданне)
 21.15 Блізкая гісторыя. Ішы погляд: «Урок беларускай мовы», дак. фільм, рэж. Мірослав Дэмбінскі (Miroslaw Debinski), 2006 г., Польшча
 22.15 YoLife! (маладзевая праграма)
 22.35 Еўропа сёння: тэлечасопіс канала «Німецкая хвала»
 23.10 «Элі Макблі», тэлесерыял: III сезон, 12 серыя
- 00.00 Аб'ектыў (навіны)

4 лютага, серада

- 18.00 Аб'ектыў (навіны, I выданне)
 18.10 «Элі Макблі», тэлесерыял: III сезон, 12 серыя
 18.55 Беларусы ў Польшчы
 19.15 «Дажыць да любові», дак. фільм, рэж. Юрый Хашчавацкі, 2002 г., Беларусь
 20.10 Віртуальная помпа (агляд сеціва)

- 20.30 Праект «Будучыня»: навукова-папулярная праграма тэлеканалу «Німецкая хвала»
 21.00 Аб'ектыў (навіны, галоўнае выданне)

00.00 Аб'ектыў (навіны)

7 лютага, субота

- 18.00 Аб'ектыў (навіны, I выданне)
 18.10 Тыдэн з радыё «Свабода»
 18.40 «Представленне», дак. фільм, рэж. Сяргей Лозніца, 2008 г.
 20.00 На колах: аўтамабільны агляд тэлеканалу «Німецкая хвала»
 20.30 Падземка (беларускі хіт-парад)
 21.00 Аб'ектыў (навіны, галоўнае выданне)
 21.15 Маю права (прававая праграма)

- 21.35 Еўропа сёння: тэлечасопіс канала «Німецкая хвала»
 22.05 «Энтані Цымэр» (Anthony Zimmer), дээтэктыўная меладрама, рэж. Жэрон Саль (Jerome Salle), 2005 г., Францыя. У ролях: Сафі Марсо (Sophie Marceau), Іван Аталь (Yvan Attal), Даніэль Альбрэхскі (Daniel Olbrychski).

Інтэрпол шукае геніяльнага фінансавага нахлядра Энтані Цымэра, які адмывае «брудныя» гроши, у тым ліку і для расійскай мафіі. Мафія таксама пераследуе Цымэра, бо той зашмат ведае. Энтані нічога не застаецца, як цалкам змяніць сваё аблічча. Адзінае слабое месца Цымэра — гэта ягоная каханка К'яра...

- 23.40 «Калыханка» ад Сашы і Сірожы (гумарыстычныя праграмы)

00.00 Аб'ектыў (навіны)

8 лютага, нядзеля

- 18.00 Прэс-экспрэс (агляд друку)
 18.15 «Ранчах», серыял, 12 серыя
 19.05 Канцэрт Змітра Вайцюшкевіча ў тэатры «Буфо», ч. 2
 19.35 Жайтуха (гумарыстычна праграма)
 20.05 «Цэнтральная Азія — з занядбанага краю да Радзіму», дак. фільм, 2007 г., Японія. Японскія кінадокументалісты «андруюць» уздоўж Вялікага шаўковага шляху. У гэтай серыі распавядаецца пра адну з дарог Вялікага шляху — праз казахскія стэллы, з цэнтральнай Азіі да паднёўной Расіі. Мы сустракаем казахаў, якія вяртаюцца з Кітаю, куды былі вымушаны перасліцаць; дзялтар-таваных чачэнцаў, што не могуць вырашыць, вяртацца на ахопленую вайною радзіму ці не; казакоў, якія аднаўляюць свае традыцыі часоў Расійскай імперыі...
 21.00 Аб'ектыў (вынікі тыдня)

- 21.20 Ток-шоу «Форум»: «На каго абрываўся рубель».

Раніцца 2 студзеня беларусы падынелі прыкладна на мільяд даляраў. Замежная валюта з абменнікаў знякла надзвычай хутка. У першы сёлета выдання ток-шоу «Форум» — эмэз дэвальваціі беларускага рубля. У віленскай студыі вядоўца Эдуард Мельнікай дыскутуе са знанымі незалежнымі эканомістамі і вядомымі палітыкамі.

- 22.10 Бульбаны
 22.20 «Жаночы роман» (Roman pro zenu), маст. фільм, рэж. Філіп Рэнц (Filip Renc), 2005 г., Чэхія. У ролях: Зузана Канач (Zuzana Kanocsova), Марэк Ваушут (Marek Vasut), Сімана Стасава (Simona Stasova). Экранизацыя аднайменнай кнігі сучаснага чэшскага пісьменніка Міхала Вівега. У пражскім метро на месцы рэкламы з'яўляюцца лісты з прызнаннем у каханні да Плятры, напісаныя нейкім Оліверам...
 00.10 Аб'ектыў (вынікі тыдня)

